

فهرست آزمون‌ها

نمره	صفحه	
.....	۱۳۱	آزمون ۲۷: شبیه‌ساز نهایی (چالشی‌تر)
.....	۱۳۵	آزمون ۲۸: نهایی خرداد ۱۴۰۲
جامعه‌شناسی (۳)		
.....	۱۳۹	آزمون ۲۹: شبیه‌ساز نهایی
.....	۱۴۳	آزمون ۳۰: شبیه‌ساز نهایی
.....	۱۴۷	آزمون ۳۱: شبیه‌ساز نهایی (چالشی‌تر)
.....	۱۵۱	آزمون ۳۲: نهایی خرداد ۱۴۰۲
فلسفه (۲)		
.....	۱۵۷	آزمون ۳۳: شبیه‌ساز نهایی
.....	۱۵۹	آزمون ۳۴: شبیه‌ساز نهایی
.....	۱۶۱	آزمون ۳۵: شبیه‌ساز نهایی (چالشی‌تر)
.....	۱۶۳	آزمون ۳۶: نهایی خرداد ۱۴۰۲
تاریخ (۳)		
.....	۱۶۷	آزمون ۳۷: شبیه‌ساز نهایی
.....	۱۶۹	آزمون ۳۸: شبیه‌ساز نهایی
.....	۱۷۱	آزمون ۳۹: شبیه‌ساز نهایی (چالشی‌تر)
.....	۱۷۳	آزمون ۴۰: نهایی خرداد ۱۴۰۲
جغرافیا (۳)		
.....	۱۷۷	آزمون ۴۱: شبیه‌ساز نهایی
.....	۱۸۱	آزمون ۴۲: شبیه‌ساز نهایی
.....	۱۸۵	آزمون ۴۳: شبیه‌ساز نهایی (چالشی‌تر)
.....	۱۸۹	آزمون ۴۴: نهایی خرداد ۱۴۰۲
امتحانات نهایی دی ۱۴۰۲		
.....	۱۹۳	آزمون ۴۵: دین و زندگی (۳)
.....	۱۹۵	آزمون ۴۶: فارسی (۳)
.....	۱۹۹	آزمون ۴۷: عربی، زبان قرآن (۳)
.....	۲۰۳	آزمون ۴۸: زبان انگلیسی (۳)
.....	۲۰۹	آزمون ۴۹: علوم و فنون ادبی (۳)
.....	۲۱۳	آزمون ۵۰: سلامت و بهداشت
.....	۲۱۷	آزمون ۵۱: ریاضی و آمار (۳)
.....	۲۱۹	آزمون ۵۲: جامعه‌شناسی (۳)
.....	۲۲۳	آزمون ۵۳: فلسفه (۲)
.....	۲۲۵	آزمون ۵۴: تاریخ (۳)
.....	۲۲۷	آزمون ۵۵: جغرافیا (۳)

نمره	صفحه	
.....	۵	آزمون ۱: شبیه‌ساز نهایی
.....	۷	آزمون ۲: شبیه‌ساز نهایی
.....	۹	آزمون ۳: شبیه‌ساز نهایی (چالشی‌تر)
.....	۱۱	آزمون ۴: نهایی خرداد ۱۴۰۲
فارسی (۳)		
.....	۱۵	آزمون ۵: شبیه‌ساز نهایی
.....	۲۱	آزمون ۶: شبیه‌ساز نهایی
.....	۲۷	آزمون ۷: شبیه‌ساز نهایی (چالشی‌تر)
.....	۳۳	آزمون ۸: نهایی خرداد ۱۴۰۲
عربی، زبان قرآن (۳)		
.....	۴۱	آزمون ۹: شبیه‌ساز نهایی
.....	۴۵	آزمون ۱۰: شبیه‌ساز نهایی
.....	۴۹	آزمون ۱۱: شبیه‌ساز نهایی (چالشی‌تر)
.....	۵۳	آزمون ۱۲: نهایی خرداد ۱۴۰۲
زبان انگلیسی (۳)		
.....	۵۹	آزمون ۱۳: شبیه‌ساز نهایی
.....	۶۵	آزمون ۱۴: شبیه‌ساز نهایی
.....	۷۱	آزمون ۱۵: شبیه‌ساز نهایی (چالشی‌تر)
.....	۷۹	آزمون ۱۶: نهایی خرداد ۱۴۰۲
علوم و فنون ادبی (۳)		
.....	۸۷	آزمون ۱۷: شبیه‌ساز نهایی
.....	۹۱	آزمون ۱۸: شبیه‌ساز نهایی
.....	۹۵	آزمون ۱۹: شبیه‌ساز نهایی (چالشی‌تر)
.....	۱۰۱	آزمون ۲۰: نهایی خرداد ۱۴۰۲
سلامت و بهداشت		
.....	۱۰۹	آزمون ۲۱: شبیه‌ساز نهایی
.....	۱۱۳	آزمون ۲۲: شبیه‌ساز نهایی
.....	۱۱۷	آزمون ۲۳: شبیه‌ساز نهایی (چالشی‌تر)
.....	۱۲۱	آزمون ۲۴: نهایی خرداد ۱۴۰۲
ریاضی و آمار (۳)		
.....	۱۲۷	آزمون ۲۵: شبیه‌ساز نهایی
.....	۱۲۹	آزمون ۲۶: شبیه‌ساز نهایی

مشاوره و تحلیل امتحانات نهایی

آزمون امتحان نهایی معمولاً دارای بخش‌های زیر است:

- ۱. آیات و روایات:** (مجموعاً ۵ سؤال است که ۴ سؤال اختصاص به آیه دارد و یک سؤال روایت و حدیث است.) در بخش آیات سؤال از مفهوم آیات و نتیجه‌گیری‌ها و موضوع مورد سؤال قرار می‌گیرد که بایستی موضوعات کلی و جزئی آیات و روایات را بدانیم و معمولاً ۲/۵ نمره دارد. گاهی در این بخش از سؤالات چندگزینه‌ای هم استفاده می‌شود.
- ۲. صحیح و غلط:** (مجموعاً ۴ تا ۶ سؤال را به خود اختصاص می‌دهد و معمولاً هر کدام ۰/۲۵ و گاهی ۰/۵ نمره‌ای طرح می‌گردد.) در این بخش بایستی دقیقاً مطالب کتاب مرور شود که بتوانیم غلط را از صحیح تشخیص داد.
- ۳. جای خالی:** (مجموعاً ۴ تا ۶ سؤال دارد.) و معمولاً کلیدواژه‌های مهم یک درس مورد سؤال واقع می‌شود.
- ۴. کشف ارتباط:** (دارای ۴ سؤال است و هر کدام ۰/۲۵ دارد و بایستی عبارت سمت راست را با عبارت‌های سمت چپ ارتباط داد.) دقت شود که ستون سمت چپ معمولاً یک مورد اضافی است. در این بخش باید به تقسیم‌بندی و نکته‌های هر تقسیم‌بندی در هر درس مسلط بود.
- ۵. پاسخ کوتاه:** این بخش ۶ سؤال دارد که هر کدام ۰/۵ نمره دارد که جواب‌ها یا یک کلمه یا دو کلمه و گاهی یک جمله کوتاه است.
- ۶. اصطلاحات و تعاریف:** این بخش ۲ و گاهی ۳ سؤال را به خود اختصاص می‌دهد و هر کدام ۰/۵ نمره دارد و بایستی اصطلاحات و تعاریف هر درس را خوب یاد گرفت.
- ۷. گزینه مناسب:** این بخش دارای ۲ سؤال و گاهی ۴ سؤال است. هر کدام ۰/۵ نمره یا ۰/۲۵ نمره دارد که در آزمون‌های اخیر متغیر بوده است.
- ۸. بخش احکام:** در این بخش احکام فقهی مورد سؤال واقع می‌شود که (ویژه دوازدهم) هر کدام ۰/۲۵ نمره دارد و همیشه ۴ سؤال را شامل می‌شود و از کلماتی مثل واجب، حرام، مستحب، واجب کفایی، حلال و جایز و ... استفاده می‌شود.
- ۹. پاسخ کامل (تشریحی):** باید دقت کنیم بیشترین نمره را این بخش به خود اختصاص می‌دهد و معمولاً سؤالات یک‌نمره‌ای و گاهی ۰/۵ نمره‌ای و خیلی به ندرت ۲ نمره‌ای طرح می‌شود. در جواب‌دادن به سؤالات باید از کلیدواژه‌های کتاب استفاده کرد و مفهوم را رساند تا نمره کامل را بتوانید بگیرید.

چند تذکر:

۱. کتاب درسی را چندین بار مرور کنید، به نحوی که حافظه تصویری نسبت به درس پیدا کنید و کلیدواژه‌ها را به ذهن بسپارید (به آیات و احادیث، شعرها و تقسیم‌بندی‌ها دقت ویژه کنید.)
۲. هر چه قدر می‌توانید نمونه سؤال کار کنید.
۳. سؤالات ارائه شده در این مجموعه به نحوی است که می‌تواند درصد زیادی از سؤالات امتحان را برایتان پیش‌بینی کند، لذا تأکید می‌شود حتماً سؤالات را چند بار مرور کنید.

باسمه تعالی

آزمون

۱

دین و زندگی ۳ - امتحان ۱

رشته: ادبیات و علوم انسانی	تاریخ امتحان:
پایه: دوازدهم دوره دوم متوسطه	مدت امتحان: ۸۰ دقیقه
مرکز ارزشیابی خیلی سبز	تعداد صفحه: ۲

ردیف	سؤالات	صفحه ۱ از ۲	نمره
------	--------	-------------	------

الف) با تدبر در آیات قرآن و روایات به سؤالات زیر پاسخ دهید.

۱	مناجات پیامبر اکرم <small>ﷺ</small> : «اللهم لا تکن الی نفسی طرفة عین ابداً» به کدام یک از راه‌های تقویت اخلاص اشاره دارد؟	۰/۵
۲	ترجمه آیه شریفه ﴿اسْتَعِينُوا بِاللَّهِ وَاصْبِرُوا إِنَّ اللَّهَ لَارِضٌ لِّلَّذِينَ يَشَاءُ وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ﴾ را کامل کنید. که زمین متعلق به خداست و آن را به هر کس از بندگان بخواند می‌دهد و	۰/۵
۳	عبارت قرآنی «لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا» حتماً آنان را به راه‌های خود هدایت می‌کنیم. بیانگر کدام سنت الهی است؟	۰/۵
۴	بازتاب و نتیجه اعتقاد به آیه ﴿وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ﴾ کدام مرتبه توحید است؟	۰/۵
۵	در کلام نبوی، مفهوم «برترین جهاد» به کدام معیار تمدن اسلامی اشاره دارد؟	۰/۵

ب) درستی یا نادرستی گزاره‌های زیر را با (ص / غ) مشخص کنید.

۶	توجه و آگاهی به قانون، از آثار مثبت حوزه علم است.	۰/۲۵
۷	اولین آیاتی که بر رسول خدا <small>ﷺ</small> نازل شد و آغازگر رسالت وی بود، درباره دانش و آموختن بود.	۰/۲۵
۸	ایجاد تمدن اسلامی نیازمند برنامه‌ای است که ما را به تقویت توانایی‌های فردی برساند.	۰/۲۵
۹	یکی از ویژگی‌های فرهنگ علمی دوره اسلامی منحصر نبودن تحصیل علم به طبقه یا قشری خاص بود.	۰/۲۵

ج) جاهای خالی گزاره‌های زیر را با کلمات مناسب کامل کنید.

۱۰	اختیار که به معنای توانایی بر انجام یک کار و یا ترک آن است یک حقیقت است.	۰/۵
۱۱	قرآن کریم یکی از اوصاف را قراردادن حق معینی در مال خود برای محرومان و فقیران، بیان می‌کند.	۰/۵
۱۲	یکی از مصداق‌های قاعده این است که مانع سلطه رسانه‌های بیگانگان بر کشور شویم.	۰/۵
۱۳	رسول خدا <small>ﷺ</small> با گفتار و رفتار خود در جایگاه خانواده و زن پدید آورد.	۰/۵

د) کشف ارتباط

* هر یک از عبارت‌های سمت راست با کدام یک از عبارت‌های سمت چپ ارتباط دارد؟ (در ستون چپ، یک مورد اضافی است).		
۱۴	تجارت گسترده زنان به عنوان کالای جنسی	الف) حضور مؤثر و فعال در جامعه جهانی
۱۵	تأسیس سازمان‌هایی برای حفظ حقوق مردم	ب) علم‌زدگی
۱۶	علم تجربی تنها رمز سعادت ملت‌هاست.	ج) فروپاشی نهاد خانواده
۱۷	پیام اسلام، پیامی مطابق با فطرت انسان‌هاست.	د) توجه به قانون
		ه) استفاده ابزاری از زنان

ه) به سؤالات زیر پاسخ کوتاه دهید.

۱۸	لازمه شناخت «چیستی» هر چیزی، کدام است؟	۰/۵
۱۹	دلایل خاص هر دستور خداوند چه نام دارد؟	۰/۵

ادامه سؤالات در صفحه دوم

باسمه تعالی

آزمون ۱ دین و زندگی ۳ - امتحان ۱	تاریخ امتحان:	رشته: ادبیات و علوم انسانی	سؤالات امتحان شبیه‌ساز نهایی: دین و زندگی ۳
	مدت امتحان: ۸۰ دقیقه	پایه: دوازدهم دوره دوم متوسطه	نام و نام خانوادگی:
	تعداد صفحه: ۲	مرکز ارزشیابی خیلی سبز	منطبق بر رویکرد جدید امتحانات نهایی

ردیف	سؤالات	صفحه ۲ از ۲	نمره
------	--------	-------------	------

۲۰	امام علی <small>علیه السلام</small> ، تمام اخلاص را در چه چیزی معرفی می‌کند؟	۰/۵
۲۱	هدف بزرگ در تمدن اسلامی چیست؟	۰/۵
۲۲	عقیده به توانایی پیامبر اکرم <small>صلی الله علیه و آله</small> در شفابخشی بیمار در چه صورتی شرک محسوب می‌گردد؟	۰/۵
۲۳	بزرگ‌ترین آسیب رویه مصرف‌گرایی در زندگی چیست؟	۰/۵
(و) اصطلاحات زیر را تعریف کنید.		
۲۴	ابتلاء در اصطلاح دینی:	۱
۲۵	توبه در اصطلاح دینی:	۱
(ز) گزینه مناسب را انتخاب کنید.		
۲۶	کدام یک بیانگر این موضوع است که تکرار توبه، موجب جلب رحمت الهی می‌گردد؟ (۱) یا من سبقت رحمته غضبه (۲) الثائب من الذنب کمن لا ذنب له (۳) ﴿ان الله يحب التوابين و يحب المتطهرين﴾	۰/۲۵
۲۷	کدام یک از وظایف مسئولین کشور نیست؟ (۱) حرکت به سوی آبادانی در عین دوری از دنیازدگی و تجمل‌گرایی (۲) مانع سلطه و نفوذ اقتصادی شدن با مدیریت اقتصادی کشور (۳) آشنایی با احکام تجارت برای رفتارنشدن به کسب درآمد حرام	۰/۲۵
(ح) احکام		
۲۸	* احکام فقهی هر یک از موارد زیر را مشخص کنید. «حرام - واجب کفایی - جایز و حلال - مستحب» شرکت در مجالس شادی مانند جشن‌های عروسی یا تولد که موجب تقویت صلۀ رحم می‌شود.	۰/۲۵
۲۹	شرط‌بندی در بازی‌ها و ورزش‌های معمولی	۰/۲۵
۳۰	تولید مجلات، روزنامه‌ها، و انواع آثار هنری به منظور گسترش فرهنگ و معارف اسلامی	۰/۲۵
۳۱	استفاده از موسیقی غیرسنتی و مدرن	۰/۲۵
(ط) به سؤالات زیر پاسخ کامل (تشریحی) دهید:		
۳۲	بیت «برو این دام بر مرغی دگر نه / که عنقا را بلند است آشیانه» درباره چه موضوعی است؟ آن را توضیح دهید.	۱
۳۳	نگاه درست به معنای قضا و قدر الهی را بنویسید.	۱
۳۴	دو نمونه از ضایع شدن حقوق معنوی انسان‌ها را نام ببرید.	۱
۳۵	چه عواملی سد جاهلیت و خرافه‌گرایی را شکست و یکی از جاهل‌ترین جوامع آن روز را مشتاق علم ساخت؟	۱
۳۶	چه چیزی پشتوانه محکمی برای دوری از گناه است و در بیان پیامبر اکرم چهار رفتار که از خود گناه بدتر است را نام ببرید.	۱/۵
۳۷	پیامدهای افراد و جوامعی که خود را مالک و ولی و پرورش‌دهنده (رب) جهان می‌پندارند، کدام است؟ و نمونه‌ای ذکر کنید.	۱/۵
۳۸	شناخت اولیة انسان‌ها نسبت به خداوند چیست؟	۱
۲۰	جمع نمرات	«موفق باشید»

مشاوره و تحلیل امتحانات نهایی

دانش‌آموزان گرامی، سلام؛ خدا قوت.

همان‌طور که همه شما عزیزان می‌دانید و در نمونه‌های اخیر آزمون نهایی مشاهده کرده‌اید سؤالات درس پر حجم و البته پرمحتوای فارسی، به صورت ریزنمره، متعدد و ریزبینانه و پوششی طرح می‌شود؛ بنابراین کسب نمره عالی در این درس، نیازمند مطالعه کامل و دقتی بیش از پیش است. در امتحان نهایی این درس، شما با سؤالات گوناگون روبه‌رو می‌شوید؛ از سؤالات (قلمرو زبانی) (۷ نمره، شامل معنی و معادل معنایی لغات، مترادفات و متضادها، املا، کلمات هم‌آوا، دستور و زبان‌شناسی) گرفته تا سؤالات (قلمرو ادبی) (۵ نمره، شامل تاریخ ادبیات و دانش‌های ادبی، آرایه‌ها، حفظ شعر و سایر نکات بلاغی) و در نهایت هم سؤالات (قلمرو فکری) (۸ نمره، شامل معنی و مفهوم ابیات و عبارات، تناسب و مطابقت‌های مفهومی و درک مطلب). توصیه و مشاوره ما به شما عزیزان این است که علاوه بر متون اصلی کتاب درسی، روان‌خوانی‌ها، شعرهای حفظی و حتی ابیات و عبارات قلمروها را هم از سه منظر؛ یعنی قلمرو زبانی، ادبی و فکری با جزئیات و با دقت بخوانید و تحلیل کنید تا با خیال آسوده و تسلط کامل برای امتحان حاضر شوید. مطابق موضوعات مطرح‌شده و اهمیت درس فارسی، درباره روش مطالعه بخش‌های مختلف این درس، چند نکته و پیشنهاد هم برای شما دوستان داریم:

۱. به یاد داشته باشید که در بخش **معنی لغات**، باید مطابق واژه‌نامه کتاب درسی عمل کنید و معنای معانی ذکر شده برای واژه‌ها را دقیق به ذهن بسپارید. در این بخش، از توجه ویژه به واژگانی که چند معنی، خاصه معانی متفاوت، برای آن‌ها ذکر شده است غافل نشوید. هم‌چنین به رابطه معنایی بین واژه‌ها (به‌ویژه ترادف و تضاد) و جمع و مفرد بودن آن‌ها دقت داشته باشید.

۲. در بخش **املا** اولین نکته قابل توجه، اهمیت دادن به واژه‌های «هم‌آوا» و معانی و کاربرد آن‌هاست. فهرستی از واژه‌های هم‌آوا نظیر: صواب / ثواب - غربت / قربت - منسوب / منصوب و ... و نیز واژه‌هایی که نباید به جای هم به کار ببریم، مثل: آسار / اصرار - سلاح / صلاح - هلال / خلال و ... را از جملات و ابیات متن کتاب درسی استخراج و کاربرد املائی آن‌ها را تمرین کنید و به خاطر بسپارید. علاوه بر واژه‌های هم‌آوا، باید به املائی واژگانی که اهمیت نوشتاری و رسم‌الخطی دارند - چه واژگانی که در واژه‌نامه ذکر شده‌اند و چه واژگانی که فقط در متن موجودند و در واژه‌نامه نیامده‌اند - نیز توجه کامل داشته باشید. واژه‌های دواملائی موضوع مهم دیگر بخش املا هستند. گاهی املائی مربوط به معنی یا معانی ذکر شده برای یک واژه در بخش واژه‌نامه نیز مورد سؤال قرار گرفته است؛ پس به این موضوع هم دقت کافی داشته باشید.

۳. در بخش **دستور** فقط پرسش‌های مطرح‌شده در بخش قلمرو زبانی ملاک طرح سؤال نیست و دیده شده که از جای جای کتاب درسی با تکیه بر نکات دستوری قلمرو زبانی هر درس، سؤال طرح شده است؛ بنابراین لازم است که نکات دستوری مهم را در همه بخش‌های کتاب (در متن اصلی دروس، روان‌خوانی‌ها، شعر حفظی و حتی ابیات و عبارات قلمروها) به دقت بررسی و تمرین کنید.

۴. در بخش **قلمرو ادبی**، آرایه‌های ادبی وضعیتی مشابه بخش دستور دارند و دانش‌آموزان عزیز باید علاوه بر تحلیل و یادگیری آرایه‌های مطرح‌شده در بخش قلمرو ادبی هر درس، آرایه‌های مهم و برجسته همه بخش‌های کتاب درسی را نیز مورد ارزیابی قرار دهند. در این بخش به موضوعاتی از قبیل دانش‌های ادبی (شامل نکات بلاغی، قالب‌های شعری و ...) نیز توجه داشته باشید. هم‌چنین از به خاطر سپردن گونه‌های مختلف تاریخ ادبیات (نام اثر و صاحب اثر، مترجم، منظوم یا منثور بودن اثر) در همه بخش‌های کتاب فارسی، حتی مواردی که در بخش قلمروها مطرح شده و جنبه تاریخ ادبیات دارند نیز غافل نشوید. در بخش حفظ شعر هم که تکلیف معلوم است و شما باید همه ابیات اشعار حفظی را به ذهن بسپارید.

۵. در نهایت در بخش **قلمرو فکری** لازم است تا با خوانش دقیق و صحیح کل متون کتاب درسی در ابتدا به یادگیری معانی دقیق و مضمون و مفهوم ابیات و عبارات بپردازید و سپس علاوه بر تحلیل سؤالات مطرح‌شده در قلمرو فکری، نکات مهم موضوعی و مربوط به درک مطلب این ابیات و عبارات را استخراج کنید.

کلام آخر این که درس فارسی با حجم بالا و مفاهیم والی آن، درسی نیست که بتوان آن را در روز و شب قبل از امتحان، کامل مطالعه کرد و نمره عالی گرفت. این درس، باید چندین و چند بار با توجه به نکاتی که ذکر شد قبل از ایام امتحان، مورد مطالعه و تحلیل قرار بگیرد و دانش‌آموزان عزیز می‌توانند با مد نظر قراردادن این نکات، پیش از امتحان و یک دوره مفصل و جانانه به مطالب و موضوعات مهم‌تر و حل چند نمونه از آزمون‌های نهایی و آزمون‌های شبیه‌ساز استاندارد این مجموعه، با تسلط و اشراف کامل در آزمون حاضر شوند و نمره عالی کسب کنند. به قول مؤلف کتاب ارزشمند «کشف‌المحجوب»: «**تاسوزی نیاری، سازی نبیری**».

مانا باشید.

جلال‌الدین دهقانی

باسمه تعالی

آزمون
۵
فارسی ۳. امتحان ۱

رشته: کلیه رشته‌ها	تاریخ امتحان:
پایه: دوازدهم دوره دوم متوسطه	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
مرکز ارزشیابی خیلی سبز	تعداد صفحه: ۵

ردیف	سؤالات	صفحه ۱ از ۵	نمره
------	--------	-------------	------

قلمرو زبانی (۷ نمره)			
۱	در کدام گزینه، واژه‌ای به کار رفته که به معنای «روی گرداندن از کسی یا چیزی» است؟ الف) در نفیرم مرد و زن نالیده‌اند ب) کزین کوه آتش نیابم تپش پ) بازش بخواند؛ باز اعراض فرماید. ت) بار دیگرش به تضرع و زاری بخواند.	۰/۲۵	
۲	معنی واژه‌های مشخص شده را بنویسید. الف) گفت: «از بهر <u>گرامت</u> ، جامه‌ات بیرون کنم.» ب) با حال <u>استیصال</u> پرسیدم: «پس چه خاکی به سرم بریزم؟!» پ) بلکه همواره عشق قدیم را موضوع <u>صحیفه</u> شعر خود می‌گرداند.	۰/۷۵	
۳	با توجه به سروده زیر، شکل درست واژه‌ای را که املاي آن <u>غلط</u> است، بنویسید. «آه، دیگر اکنون آن عماد تکیه و امید ایران شهر، / شیرمرد عرصه ناوردهای هول، / پور زال زر / در تگ تاریک ژرف چاه پهناور، / چاه قدر ناجوانمردان / ... / آری اکنون تهمت با رخس غیرتمند، / در بُن این چاه آبش زهر شمشیر و سنان، گم بود»	۰/۲۵	
۴	در کدام یک از ابیات زیر، <u>غلط</u> املايي دیده می‌شود؟ الف) به دستور فرمود تا ساروان هیون آرد از دشت صد کاروان ب) بگرای چو ازدهای گرزه بخروش چو شرزه شیر ارقند	۰/۲۵	
۵	در کدام گزینه واژه انتخاب شده از نظر املايي درست است؟ الف) یکی از <u>حصار</u> که کباده شعر و ادب می‌کشید، چنان گردیده بود که جبهه شاعر را بوسید. (محظوظ - محظوظ) ب) عشق، بنده را به خدا برساند؛ پس عشق از بهر این معنی، راه آمد. (فرض - فرزند)	۰/۲۵	
۶	در کدام گزینه املاي واژه‌ای <u>غلط</u> است؟ شکل درست آن را بنویسید. الف) پیرمرد، روز و شب با فخر و مباهات، با شادی و غرور، به تصدیقم می‌نگریست. ب) صدایی که می‌آمد، حزین‌ترین لحنی بود که شنیده بودم. بچه‌ها از صدای مهیب توپخانه زله شده بودند و آخرین رمق‌هایشان را در آخرین فشنگ‌هایشان می‌ریختند.	۰/۵	
۷	در هر یک از موارد زیر، <u>املاي درست</u> را از داخل کمانک انتخاب کنید. الف) در آن اثنا صدای زنگ تلفن از سرسرای (امارت - عمارت) بلند شد. ب) چه نیکو گفت با جمشید دستور که با نادان نه شیون باد و نه (سور - صور) پ) نهالی چند که وی در هنگام ورود خویش در باغ (قرص - غرس) کرده بود، اکنون درختانی تناور شده بودند.	۰/۷۵	
۸	در کدام گزینه، هر دو مصراع به «شیوه بلاغی» سروده شده است؟ الف) زمانه گر بزند آتشم به خرمن عمر بگو بسوز که بر من به برگ کاهی نیست ب) همی‌داد مژده یکی را دگر که بخشود بر بی‌گنه دادگر	۰/۲۵	
ادامه سؤالات در صفحه دوم			

باسمه تعالی

آزمون
۵
فارسی ۳. امتحان ۱

رشته: کلیه رشته‌ها	تاریخ امتحان:
پایه: دوازدهم دوره دوم متوسطه	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
مرکز ارزشیابی خیلی سبز	تعداد صفحه: ۵

ردیف	سؤالات	صفحه ۲ از ۵	نمره
------	--------	-------------	------

۹	در همه گزینیه‌ها، «حذف به قرینه معنایی» صورت گرفته است؛ به جز الف) گر در سرت هوای وصال است، حافظا ب) سرانجام گفت ایمن از هر دوان پ) همان به کزین زشت کردار، دل ت) دیدم ماشاءالله چشم بد دور آقا و اترقیده‌اند؛ قدش درازتر و تک‌وپوزش کریه‌تر شده است.	۰/۲۵
۱۰	با توجه به بیت «گفت: دیناری بده پنهان و خود را وارهان / گفت: کار شرع، کار درهم و دینار نیست» درستی یا نادرستی عبارت‌های زیر را مشخص کنید. الف) هر دو واژه مشخص شده، نقش «مسند» دارند. ب) «چهار» مفعول در بیت دیده می‌شود.	۰/۵
۱۱	در بیت «از پای تا سرت همه نور خدا شود / در راه ذوالجلال چو بی پا و سر شوی»: الف) یک حرف (پیوند) وابسته‌ساز بیابید. ب) جمله پیرو (وابسته) را مشخص کنید.	۰/۲۵ ۰/۲۵
۱۲	الگوی ساخت همه گزینیه‌ها به جز گزینیه، «نهاد + مفعول + مسند + فعل» است. الف) او بنده خود را عاشق خود کند. ب) عشق هر کسی را به خود راه ندهد. ت) از آن پس که خواند مرا شهریار؟	۰/۲۵
۱۳	با توجه به بیت‌های زیر، درستی یا نادرستی هر یک از موارد داده شده را تعیین کنید. «تا وارهی از دم ستوران / وین مردم نحس دیوماند با شیر سپهر بسته پیمان / با اختر سعد کرده پیوند» الف) در بیت اول، «سه ترکیب وصفی» دیده می‌شود. ب) ترکیب «شیر سپهر» اضافی و ترکیب «اختر سعد» وصفی است.	۰/۵
۱۴	در کدام گزینه، پس از مرتب کردن اجزا طبق زبان معیار، «وابسته وابسته» پدید می‌آید؟ الف) گفت ما را هفت وادی در ره است ب) می‌بارمت بر دیده‌ها باران خورشید پ) همتم بدرقه راه کن ای طایر قدس ت) کار دائم درد و حسرت آیدت	۰/۲۵
۱۵	در عبارت زیر، نوع «وابسته وابسته» را تعیین و نمودار پیکانی آن را رسم کنید. «آن عالم پر شگفتی و راز، سرایی سرد و بی‌روح شد، ساخته چند عنصر!»	۰/۵
۱۶	در بیت «چو بشنید خسرو از آن شاد گشت / روانش ز اندیشه آزاد گشت»، معنای واژه «اندیشه»، از طریق رابطه معنایی با واژه «شاد» دریافت می‌شود. (تضمن - تضاد)	۰/۲۵
۱۷	در سروده «هفت خوان را زادسرو مرو، / یا به قولی «ماخ‌سالار» آن گرامی مرد، / آن هریوه خوب و پاک آیین روایت کرد؛ / خوان هشتم را / من روایت می‌کنم اکنون، ... / من که نامم «ماث» ...»؛ الف) یک نقش تبعی «بدل» بیابید. ب) «هسته» در گروه اسمی «آن گرامی مرد» کدام واژه است؟ پ) یک واژه یا ترکیب نوساخته بیابید و بنویسید.	۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵
	ادامه سؤالات در صفحه سوم	

باسمه تعالی

آزمون
۵
فارسی ۳. امتحان ۱

رشته: کلیه رشته‌ها	تاریخ امتحان:
پایه: دوازدهم دوره دوم متوسطه	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
مرکز ارزشیابی خیلی سبز	تعداد صفحه: ۵

ردیف	سؤالات	صفحه ۳ از ۵	نمره
------	--------	-------------	------

قلمرو ادبی (۵ نمره)			
۱۸	شکل مرتب‌شده واژه‌های زیر، بیتی است سروده «حافظ»: آن را بنویسید. «چو - بشوی - کیمیای عشق - زر - دست - مردان ره - مس - از - وجود - بیابی - و - تا - شوی»	۰/۲۵	
۱۹	مصراع‌های کدام بیت، جابه‌جا نوشته شده است؟ الف) لبریز زندگی است نفس‌های آخرت ب) لبخند گاه‌گاهت، صبح ستاره‌باران آورده مرگ، گرم به آغوش تو پناه آیینۀ نگاهت، پیوند صبح و ساحل	۰/۲۵	
۲۰	یک بیت، قبل از بیت «به هر مجلس به هر زندان به هر شادی به هر ماتم/ به هر حالت که بودم با تو بودم؛ میهن ای میهن!» را بنویسید.	۰/۵	
۲۱	جاهای خالی را پر کنید. الف) به نوع گفت‌وگوی شعر زیر، در اصطلاح ادبی، می‌گویند. «بگفتا دل ز مهرش کی کنی پاک؟ بگفت او آن من شد زو مکن یاد بگفت این کی کند بیچاره فرهاد» ب) شعر «دماوندیۀ» ملک‌الشعرای بهار، در قالب سروده شده است.	۰/۲۵	
۲۲	نام پدیدآورنده کدام آثار در مقابل آن‌ها، نادرست نوشته شده است؟ (فی حقیقه‌العشق: شهاب‌الدین سهروردی)، (کویر: محمدابراهیم باستانی پاریزی)، (در حیاط کوچک پاییز در زندان: مهدی اخوان ثالث)، (ارمیا: سید مهدی شجاعی)	۰/۵	
۲۳	آرایه مقابل کدام گزینه، نادرست ذکر شده است؟ الف) فراش باد صبا را گفته تا فرش زمردین بگسترده. (استعاره) ب) با آن که جیب و جام من از مال و می تهی است پ) ابر و باد و مه و خورشید و فلک در کارند ت) پرده ناموس بندگان به گناه فاحش ندرد و وظیفه روزی به خطای منکر نبرد. (سجع) ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت (ایهام) تا تو نانی به کف آری و به غفلت نخوری (مجاز)	۰/۲۵	
۲۴	در سروده زیر، «مشبه» را مشخص کنید. «آن خداوند و سوار رخس بی‌مانند، / آن که هرگز - چون کلید گنج مروارید - / گم نمی‌شد از لبش لبخند»	۰/۲۵	
۲۵	آرایه مناسب با هر بیت را از داخل کمانک انتخاب کنید. الف) یک دم غریق بحر خدا شو گمان مبر ب) عشق بر یک فرش بنشانند گدا و شاه را پ) رخ شاه کاووس پر شرم دید کز آب هفت بحر به یک موی تر شوی (تناقض - حسن تعلیل) سیل، یکسان می‌کند پست و بلند راه را (تلمیح - اسلوب معادله) سخن گفتنش با پسر نرم دید (تضاد - حس آمیزی)	۰/۷۵	
۲۶	در بیت «آن جا در آن برزخ سرد، در کوچه‌های غم و درد/ غیر از شب آیا چه می‌دید چشمان تار من و تو؟»، «شب» نماد چه مفهومی است؟	۰/۲۵	
ادامه سؤالات در صفحه چهارم			

باسمه تعالی

آزمون
۵
فارسی ۳. امتحان ۱

رشته: کلیه رشته‌ها	تاریخ امتحان:
پایه: دوازدهم دوره دوم متوسطه	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
مرکز ارزشیابی خیلی سبز	تعداد صفحه: ۵

ردیف	سؤالات	صفحه ۴ از ۵	نمره
------	--------	-------------	------

۲۷	آرایه‌های ادبی به کاررفته در ستون «ب» به کدام یک از بیت‌های ستون «الف» مربوط می‌شود؟ (در ستون «ب» یک مورد اضافی است.)	<table border="1"> <tr> <th>ستون «الف»</th> <th>ستون «ب»</th> </tr> <tr> <td>الف) با محتسبم عیب مگوید که او نیز پیوسته چو ما در طلب عیش مدام است</td> <td>کنایه</td> </tr> <tr> <td>ب) در دفتر زمانه فتد نامش از قلم هر ملّتی که مردم صاحب‌قلم نداشت</td> <td>جناس همسان</td> </tr> <tr> <td>پ) نی حریف هر که از یاری برید پرده‌هایش پرده‌های ما درید</td> <td>تضمین ایهام</td> </tr> </table>	ستون «الف»	ستون «ب»	الف) با محتسبم عیب مگوید که او نیز پیوسته چو ما در طلب عیش مدام است	کنایه	ب) در دفتر زمانه فتد نامش از قلم هر ملّتی که مردم صاحب‌قلم نداشت	جناس همسان	پ) نی حریف هر که از یاری برید پرده‌هایش پرده‌های ما درید	تضمین ایهام	۰/۷۵				
ستون «الف»	ستون «ب»														
الف) با محتسبم عیب مگوید که او نیز پیوسته چو ما در طلب عیش مدام است	کنایه														
ب) در دفتر زمانه فتد نامش از قلم هر ملّتی که مردم صاحب‌قلم نداشت	جناس همسان														
پ) نی حریف هر که از یاری برید پرده‌هایش پرده‌های ما درید	تضمین ایهام														
۲۸	مفهوم کنایی قسمت مشخص شده را بنویسید. «در خوش‌زبانی و حرّافی و شوخی و بذله و لطیفه، نوک جمع را چیده و ...»		۰/۲۵												
۲۹	درباره «تلمیح» به کاررفته در بیت زیر توضیح دهید. «ز نیرنگ هوا و از فریب آذ خاقانی دلت خُلد است خالی ساز از طاووس و شیطانش»		۰/۵												
قلمرو فکری (۸ نمره)															
۳۰	کدام یک از ابیات زیر، می‌تواند بیتی از یک «غزل اجتماعی» باشد؟ الف) دل گرمی و دم‌سردی ما بود که گاهی مرداد مه و گاه دی‌اش نام نهادند ب) جامه‌ای کاو نشود غرقه به خون بهر وطن بدر آن جامه که ننگ تن و کم از کفن است		۰/۲۵												
۳۱	شاعر (محمدتقی بهار) در کدام بیت، مردم مبارز و آگاه را به «ترک سستی و بی‌حاصلی و احیای قدرت و شوکت» فرامی‌خواند؟ الف) برکش ز سر این سپید معجر بنشین به یکی کبود اورند ب) زین بی‌خردان سفله بستان دادِ دل مردم خردمند		۰/۲۵												
۳۲	کدام بیت، شاهدی بر «اثبات بی‌گناهی سیاوش» است؟ الف) یکی دشت با دیدگان پر ز خون که تا او کی آید ز آتش برون ب) چو پیش پدر شد سیاوش پاک نه دود و نه آتش نه گرد و نه خاک		۰/۲۵												
۳۳	مفهوم مناسب هر بیت در ستون «الف» را از ستون «ب» انتخاب کنید. (یک مفهوم در ستون «ب» اضافی است.)	<table border="1"> <tr> <th>ستون «الف»</th> <th>ستون «ب»</th> </tr> <tr> <td>الف) بی‌عشق زیستن را جز نیستی چه نام است؟ یعنی اگر نباشی کار دلم تمام است</td> <td>۱) نابرده رنج گنج میسر نشود</td> </tr> <tr> <td>ب) مشو در پیچ و تاب رنج و غم گم به هر حالت تبسم کن تبسم</td> <td>۲) عاشق به عشق زنده است</td> </tr> <tr> <td>پ) زین پیش دلاورا کسی چون تو شگفت حیثیت مرگ را به بازی نگرفت</td> <td>۳) لب خندان بیاور با دل خون</td> </tr> <tr> <td>ت) صد تیغ جفا بر سر و تن دید یکی چوب تا شد تهی از خویش و نی‌اش نام نهادند</td> <td>۴) چو عشق آمد از عقل دیگر مگو</td> </tr> <tr> <td></td> <td>۵) آزادگان را از مرگ هراسی نیست</td> </tr> </table>	ستون «الف»	ستون «ب»	الف) بی‌عشق زیستن را جز نیستی چه نام است؟ یعنی اگر نباشی کار دلم تمام است	۱) نابرده رنج گنج میسر نشود	ب) مشو در پیچ و تاب رنج و غم گم به هر حالت تبسم کن تبسم	۲) عاشق به عشق زنده است	پ) زین پیش دلاورا کسی چون تو شگفت حیثیت مرگ را به بازی نگرفت	۳) لب خندان بیاور با دل خون	ت) صد تیغ جفا بر سر و تن دید یکی چوب تا شد تهی از خویش و نی‌اش نام نهادند	۴) چو عشق آمد از عقل دیگر مگو		۵) آزادگان را از مرگ هراسی نیست	۱
ستون «الف»	ستون «ب»														
الف) بی‌عشق زیستن را جز نیستی چه نام است؟ یعنی اگر نباشی کار دلم تمام است	۱) نابرده رنج گنج میسر نشود														
ب) مشو در پیچ و تاب رنج و غم گم به هر حالت تبسم کن تبسم	۲) عاشق به عشق زنده است														
پ) زین پیش دلاورا کسی چون تو شگفت حیثیت مرگ را به بازی نگرفت	۳) لب خندان بیاور با دل خون														
ت) صد تیغ جفا بر سر و تن دید یکی چوب تا شد تهی از خویش و نی‌اش نام نهادند	۴) چو عشق آمد از عقل دیگر مگو														
	۵) آزادگان را از مرگ هراسی نیست														
ادامه سؤالات در صفحه پنجم															

باسمه تعالی

آزمون
۵
فارسی ۳. امتحان ۱

سؤالات امتحان شبیه‌ساز نهایی: فارسی ۳	رشته: کلیه رشته‌ها	تاریخ امتحان:
نام و نام خانوادگی:	پایه: دوازدهم دوره دوم متوسطه	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
منطبق بر رویکرد جدید امتحانات نهایی	مرکز ارزشیابی خیلی سبز	تعداد صفحه: ۵

ردیف	سؤالات	صفحه ۵ از ۵ نمره
------	--------	------------------

۳۴	دو بیت زیر، در چه مفهومی مشترک‌اند؟ الف) شیرمردی باید این ره را شگرف ب) نی حدیث راه پرخون می‌کند زان‌که ره دور است و دریا ژرف ژرف قصه‌های عشق مجنون می‌کند	۰/۲۵
۳۵	هر یک از ابیات زیر، کدام وادی از «هفت وادی» عطار را به یاد می‌آورد؟ الف) چشم بگشا به گلستان و بین ب) هشت جنت نیز این‌جا مرده‌ای است جلوه آب صاف در گل و خار هفت دوزخ همچو یخ افسرده‌ای است	۰/۵
۳۶	شاعر در سروده زیر، شعر خود را چگونه شعری معرفی می‌کند؟ «قصه است این قصه؛ آری قصه درد است / شعر نیست؛ / این عیار مهر و کین مرد و نامرد است»	۰/۵
۳۷	مفهوم مشترک آیه ﴿وَمَا زَمَيْتَ إِذْ زَمَيْتَ وَلَكِنَّ اللَّهَ رَمَى﴾ با بیت زیر چیست؟ «زیزدان دان، نه از ارکان، که کوتاه دیدگی باشد که خطی کز خرد خیزد، تو آن را از بنان بینی»	۰/۵
۳۸	مقصود نویسنده از عبارت زیر چیست؟ «امسال که رفتم، دیگر سر به آسمان برنکردم و همه چشم در زمین که این‌جا می‌توان چند حلقه چاه عمیق زد و آن‌جا می‌شود چغندر کاری کرد ...! و دیدارها همه بر خاک و سخن‌ها همه از خاک!»	۰/۵
۳۹	معنی ابیات و عبارات زیر را به نثر روان بنویسید. الف) خود به قدر کفایت متنبه شده‌ای. ب) اطفال شاخ را به قدوم موسم ربیع کلاه شکوفه بر سر نهاده. پ) در اواخر عمر با بنده مألوف شده بود و کاسه و کوزه یکی شده بودیم. ت) عشق من، خنده تو / در تاریک‌ترین لحظه‌ها می‌شکفتد / بخند؛ زیرا خنده تو برای دستان من / شمشیری است آخته ث) تن ز جان و جان ز تن مستور نیست ج) هر یکی بینا شود بر قدر خویش چ) بکن ز پی این اساس تزویر ح) دیروز در غربت باغ من بودم و یک چمن داغ لیک کس را دید جان دستور نیست بازیابد در حقیقت صدر خویش بگسل ز هم این نژاد و پیوند امروز خورشید در دشت، آینه‌دار من و تو	۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵
۲۰	جمع نمرات	«موفق باشید»

باسمه تعالی

آزمون **۱۷**
علوم و فنون ۳ - امتحان ۱

تاریخ امتحان:	رشته: ادبیات و علوم انسانی	سؤالات امتحان شبیه ساز نهایی: علوم و فنون ادبی ۳
مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	پایه: دوازدهم دوره دوم متوسطه	نام و نام خانوادگی:
تعداد صفحه: ۴	مرکز ارزشیابی خیلی سبز	منطبق بر رویکرد جدید امتحانات نهایی

ردیف	سؤالات	صفحه ۱ از ۴	نمره
------	--------	-------------	------

الف) تاریخ ادبیات (۲ نمره)	
۱	کدام عبارت معرف محمدتقی بهار (ملک الشعرا) است؟ الف) وی علاوه بر آشنایی عمیق با زبان فارسی و ادبیات کهن، از مسائل روز جامعه نیز آگاهی داشت و این شناخت و توانمندی را در خدمت آزادی و وطن خواهی در آورد. ب) در به کارگیری تعبیرات عامیانه و آفریدن اشعاری ساده و روان مهارت بسیار داشت. در طنز، هجو و هزل چیره دست بود.
۲	ادیب الممالک فراهانی، سردبیری روزنامه را بر عهده داشت. الف) قرن بیستم ب) مجلس پ) دانشکده ت) بهار
۳	کدام یک از واژه های داخل کمانک درست است؟ الف) کاهش عبارت های وصفی دور و دراز، بیانگر ویژگی سطح (ادبی - زبانی) نثر دوره بیداری است. ب) نثر در دوران مشروطه با هدف تأثیر بر (روشنفکران - عامه مردم) گسترش یافت.
۴	چه کسی را با کدام اثر، آغازگر داستان نویسی فارسی به شیوه نوین می دانند؟
۵	کدام یک از جملات زیر درست و کدام یک، نادرست است؟ الف) توجه به قالب های قصیده و مثنوی در شعر ملک الشعرا بهار و ادیب الممالک فراهانی بیشتر است. ب) زبان و واژگان شعری در قصاید دوره انقلاب، به سبک عراقی نزدیک است.
ب) سبک شناسی (۲ نمره)	
۶	سبک بازگشت را می توان حدّ واسط سبک و سبک دوره بعد، یعنی دوره دانست.
۷	هر یک از نویسندگان زیر به کدام دسته تعلق دارند؟ (یک مورد اضافی است). صادق چوبک - زین العابدین مراغه ای - غلامحسین ساعدی الف) از نویسندگان نسل اول: ب) از نویسندگان سبک تلفیقی، از آن چه خود داشتیم و شیوه های غربی:
۸	بعد از جنگ کدام سبک های داستان نویسی رواج یافت؟ (ذکر دو مورد کافی است).
۹	نثر تلگرافی چیست؟ در کدام اثر «جلال آل احمد» به کمال دیده می شود؟
پ) موسیقی شعر (۶ نمره)	
۱۰	در تمام مصراع های زیر به جز واژه ای یافت می شود که در آن مصوّت بلند «ی» همواره کوتاه است. الف) که هست از مهی و بهی بی نیاز ب) چو او مرزبانی نیامد پدید پ) نیایش به جای پسر داشتی ت) نیا پروریده مر او را به بر
۱۱	شکل دوم وزن «مستفعلن مفاعله مستفعلن فَعَل» کدام است؟
۱۲	کدام مصراع در بحر متقارب سروده شده است؟ الف) نه بر حکم شرع آب خوردن خطاست ب) شراب از دست خوبان سلسبیل است
ادامه سؤالات در صفحه دوم	

رشته: ادبیات و علوم انسانی	تاریخ امتحان:
پایه: دوازدهم دوره دوم متوسطه	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
مرکز ارزشیابی خیلی سبز	تعداد صفحه: ۴

منطبق بر رویکرد جدید امتحانات نهایی

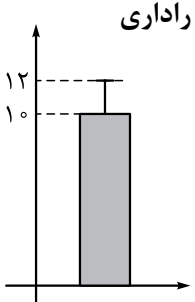
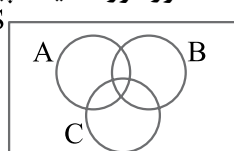
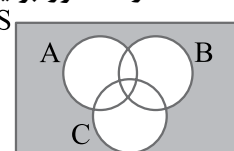
ردیف	سؤالات	صفحه ۲ از ۴	نمره
------	--------	-------------	------

۱۳	برای مصراع زیر کدام وزن ترجیح دارد؟ چرا؟ «بر من که صبحی زدهام خرقة حرام است» الف) مفعولٌ مفاعیلٌ مفاعیلٌ فعولن ب) مستفعلٌ مستفعلٌ مستفعلٌ مستف	۰/۵								
۱۴	وزن کدام مصراع <u>نادرست</u> است؟ صحیح آن را بنویسید. الف) چو نمی توان صبوری ستمت کشم ضروری (مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلاتن) ب) وان درد که در دل است می دانی (مفعولٌ مفاعلن مفاعیلن)	۰/۵								
۱۵	برای هر یک از مصراع های ستون «الف»، یک وزن از ستون «ب» بیابید. <table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"> <thead> <tr> <th>«الف»</th> <th>«ب»</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>الف) هر که دلارام دید از دلش آرام رفت</td> <td>۱) همسان تک لختی</td> </tr> <tr> <td>ب) هر صبحدم نسیم گل از بوستان توست</td> <td>۲) همسان دولختی</td> </tr> <tr> <td>پ) جانا هزاران آفرین بر جانت از سر تا قدم</td> <td>۳) ناهمسان</td> </tr> </tbody> </table>	«الف»	«ب»	الف) هر که دلارام دید از دلش آرام رفت	۱) همسان تک لختی	ب) هر صبحدم نسیم گل از بوستان توست	۲) همسان دولختی	پ) جانا هزاران آفرین بر جانت از سر تا قدم	۳) ناهمسان	۰/۷۵
«الف»	«ب»									
الف) هر که دلارام دید از دلش آرام رفت	۱) همسان تک لختی									
ب) هر صبحدم نسیم گل از بوستان توست	۲) همسان دولختی									
پ) جانا هزاران آفرین بر جانت از سر تا قدم	۳) ناهمسان									
۱۶	نام کامل وزن بیت زیر را بنویسید. «آن یکی الله می گفתי شبی تا که شیرین می شد از ذکرش لبی»	۰/۷۵								
۱۷	با مقایسه دو شعر زیر: ۱- گیرم که ز مال و زر کسی قارون شد یا آن که به علم و دانش افلاطون شد اندوختهام ز کف همه بیرون شد ۲- به دیدارم بیا هر شب در این تنهایی تنها و تاریک خدامانند دلَم تنگ است الف) هر یک از اشعار فوق در چه قالبی سروده شده است؟ ب) وزن و اثره قسمت مشخص شده را بنویسید.	۰/۷۵								
۱۸	در بیت زیر دو اختیار وزنی بیابید و نوع هر یک را مشخص کنید. «باز گویم نه که این صورت و معنی که تو راست نتواند که ببیند مگر اهل نظرت»	۱								
۱۹	در بیت زیر دو اختیار زبانی بیابید و نوع هر یک را مشخص کنید. «ما قدم از سر کنیم در طلب دوستان راه به جایی نبرد هر که به اقدام رفت»	۱								
ت) زیبایی شناسی (۶ نمره)										
۲۰	آرایه ادبی مشترک میان دو بیت زیر چیست؟ الف) مجنون که به دیوانه گری شهره شهر است ب) آه، ای چاه، ای تو دمساز علی در دشت جنون همسفر عاقل ما بود ای دلت، گنجینه راز علی	۰/۲۵								
ادامه سؤالات در صفحه سوم										

سؤالات امتحان شبیه‌ساز نهایی: ریاضی و آمار ۳	رشته: ادبیات و علوم انسانی	تاریخ امتحان:
نام و نام خانوادگی:	پایه: دوازدهم دوره دوم متوسطه	مدت امتحان: ۱۲۰ دقیقه
منطبق بر رویکرد جدید امتحانات نهایی	مرکز ارزشیابی خیلی سبز	تعداد صفحه: ۲

ردیف	سؤالات	صفحه ۱ از ۲	نمره
------	--------	-------------	------

۱	<p>درستی یا نادرستی جمله‌های زیر را مشخص کنید.</p> <p>الف) با ۸ نقطه روی محیط یک دایره می‌توانیم ۲۸ وتر بسازیم.</p> <p>ب) اگر A و B دو پیشامد غیر تهی باشند و $A - B = \emptyset$ باشد A و B ناسازگار خواهند بود.</p> <p>ج) جمله عمومی $a_n = (n-1)(n+1)$ بیانگر یک دنباله حسابی است.</p> <p>د) نیمه عمر یک دارو در بدن ۸ ساعت است. پس از گذشت ۱۶ ساعت از مصرف این دارو، مقدارش در بدن، ربع مقدار اولیه است.</p>		
۲	<p>جاهای خالی را با عبارات مناسب پر کنید.</p> <p>الف) اگر پیشامد A هیچ عضوی نداشته باشد A را یک پیشامد می‌گویند.</p> <p>ب) در یک دنباله هندسی با جمله اول مثبت، اگر $1 < r < \infty$ باشد، آن‌گاه دنباله است.</p> <p>ج) در نمودار تابع $y = a^x$ مقدار a فقط می‌تواند اعداد را اختیار کند. ضمناً نمی‌تواند عدد باشد.</p>		
۳	<p>گزینه صحیح را انتخاب کنید.</p> <p>الف) مطمئن‌ترین نمودار برای متغیر کمی، نمودار می‌باشد.</p> <p>ب) دایره‌ای (۱) دایره‌ای (۲) میله‌ای (۳) جعبه‌ای (۴) راداری (۴)</p> <p>با توجه به نمودار مقابل، میانگین چند برابر واریانس است؟</p> <p>(۱) ۲ (۲) ۲/۵ (۳) ۳ (۴) ۳/۵</p> <p>ج) دنباله هندسی مقابل، چند جمله دارد؟</p> <p>(۱) ۱۲ (۲) ۱۳ (۳) ۱۴ (۴) ۱۵</p> <p>د) حاصل عبارت $(\frac{a}{-\frac{1}{a}})^{-16}$ کدام است؟</p> <p>(۱) a^2 (۲) a^4 (۳) a^3 (۴) a^5</p>		
۴	با ارقام ۲، ۳، ۵، ۷، ۸، ۹ و بدون تکرار ارقام، چند عدد پنج‌رقمی بزرگ‌تر از ۷۰۰۰۰ می‌توان نوشت؟	۱/۲۵	
۵	<p>در شکل (الف) پیشامد خواسته شده را هاشور بزنید و در شکل (ب) برای قسمت هاشور خورده، یک پیشامد مناسب بنویسید.</p> <p>الف) </p> <p>ب) </p> <p>(الف) $(B \cup C) - A$</p>		
ادامه سؤالات در صفحه دوم			

باسمه تعالی

آزمون **۲۵**
ریاضی و آمار ۳ - امتحان ۱

تاریخ امتحان:.....	رشته: ادبیات و علوم انسانی	سؤالات امتحان شبیه‌ساز نهایی: ریاضی و آمار ۳
مدت امتحان: ۱۲۰ دقیقه	پایه: دوازدهم دوره دوم متوسطه	نام و نام خانوادگی:
تعداد صفحه: ۲	مرکز ارزشیابی خیلی سبز	منطبق بر رویکرد جدید امتحانات نهایی

ردیف	سؤالات	صفحه ۲ از ۲	نمره
------	--------	-------------	------

۶	خانواده‌ای ۳ فرزند دارد که جنسیت آن‌ها را نمی‌دانیم. پیشامدهای A و B را به شکل زیر تعریف می‌کنیم: الف) هر سه فرزند هم‌جنس هستند. (پیشامد A) ب) تعداد دختران از پسران بیشتر است. (پیشامد B) این دو پیشامد را نوشته و احتمال رخ دادن آن‌ها را حساب کنید.	۲	۲
۷	در یک پارک جنگلی ۷ قوچ وجود دارد. ۴ تای آن‌ها را گرفته و نشاندار می‌کنند و مجدداً رها می‌کنند؛ سپس ۳ قوچ را به طور تصادفی می‌گیرند. با چه احتمالی حداکثر ۲ تای آن‌ها نشاندار هستند؟	۱/۵	۲
۸	نمودار دنباله $a_n = 2^{2n-2}$ را به ازای $n \leq 4$ رسم کنید.	۲	۲
۹	در دنباله‌ای با رابطه بازگشتی $a_{n+1} = a_n - 1$ و $a_1 = 20$ به سؤالات زیر پاسخ دهید. الف) نوع این دنباله را مشخص کنید. ب) جمله عمومی آن را بنویسید. ج) مجموع بیست جمله اول را به دست آورید.	۲/۲۵	۲
۱۰	اگر $1-8x$ و $7+4x$ و $2-x$ از چپ به راست، سه جمله متوالی از دنباله‌ای حسابی باشند، مقدار x و اختلاف مشترک را به دست آورید.	۱	۲
۱۱	جمله عمومی یک دنباله به صورت $a_n = 3 \times 5^{2n-1}$ می‌باشد: الف) نوع دنباله را مشخص کنید. ب) رابطه بازگشتی آن را بنویسید. ج) مجموع ۴ جمله اول آن را به کمک فرمول به دست آورید.	۲	۲
۱۲	جمله سوم یک دنباله هندسی ۲۷ و جمله پنجم آن ۲۴۳ است. نسبت مشترک و جمله اول را به دست آورید. (نسبت مشترک را مثبت فرض کنید.)	۱/۲۵	۲
۱۳	آیا رابطه $\sqrt[5]{(-7)^3} = (-7)^{\frac{3}{5}}$ درست است؟ چرا؟	۰/۵	۲
۱۴	عدد $3^{\frac{7}{8}}$ را به شکل رادیکالی بنویسید.	۰/۵	۲
۱۵	مقدار x را از معادله $11^x \times 7^{10} = 77^{10}$ به دست آورید.	۰/۷۵	۲
۱۶	ساده‌شده عبارت $\frac{1}{4}(10000)^4 - 8$ چیست؟	۰/۵	۲
۱۷	جمعیت شهری ۳ میلیون نفر است. اگر رشد جمعیت به صورت نمایی و با ضریب ثابت ۶ درصد در سال باشد، جمعیت این شهر پس از ۲ سال چند نفر خواهد بود؟	۰/۵	۲
	جمع نمرات	۲۰	۲۰

فهرست آزمون‌ها

نمره	صفحه
.....	۴۲
.....	۴۲
.....	۴۴
.....	۴۴
.....	۴۵
.....	۴۵
.....	۴۷
.....	۴۷
.....	۴۹
.....	۴۹
.....	۵۰
.....	۵۰
.....	۵۱
.....	۵۱
.....	۵۳
.....	۵۴
.....	۵۵
.....	۵۵
.....	۵۷
.....	۵۷
.....	۵۹
.....	۶۰
.....	۶۴
.....	۶۵
.....	۶۷
.....	۶۹
.....	۷۰
.....	۷۰
.....	۷۱

نمره	صفحه
.....	۵
.....	۵
.....	۶
.....	۶
.....	۷
.....	۸
.....	۱۰
.....	۱۰
.....	۱۳
.....	۱۳
.....	۱۴
.....	۱۴
.....	۱۶
.....	۱۹
.....	۲۳
.....	۲۳
.....	۲۸
.....	۲۹
.....	۳۱
.....	۳۱
.....	۳۳
.....	۳۳
.....	۳۴
.....	۳۴
.....	۳۸
.....	۴۰

دین و زندگی (۳)

آزمون ۱: شبیه‌ساز نهایی

آزمون ۲: شبیه‌ساز نهایی

آزمون ۳: شبیه‌ساز نهایی (چالشی‌تر)

آزمون ۴: نهایی خرداد ۱۴۰۲

فارسی (۳)

آزمون ۵: شبیه‌ساز نهایی

آزمون ۶: شبیه‌ساز نهایی

آزمون ۷: شبیه‌ساز نهایی (چالشی‌تر)

آزمون ۸: نهایی خرداد ۱۴۰۲

عربی، زبان قرآن (۳)

آزمون ۹: شبیه‌ساز نهایی

آزمون ۱۰: شبیه‌ساز نهایی

آزمون ۱۱: شبیه‌ساز نهایی (چالشی‌تر)

آزمون ۱۲: نهایی خرداد ۱۴۰۲

زبان انگلیسی (۳)

آزمون ۱۳: شبیه‌ساز نهایی

آزمون ۱۴: شبیه‌ساز نهایی

آزمون ۱۵: شبیه‌ساز نهایی (چالشی‌تر)

آزمون ۱۶: نهایی خرداد ۱۴۰۲

علوم و فنون ادبی (۳)

آزمون ۱۷: شبیه‌ساز نهایی

آزمون ۱۸: شبیه‌ساز نهایی

آزمون ۱۹: شبیه‌ساز نهایی (چالشی‌تر)

آزمون ۲۰: نهایی خرداد ۱۴۰۲

سلامت و بهداشت

آزمون ۲۱: شبیه‌ساز نهایی

آزمون ۲۲: شبیه‌ساز نهایی

آزمون ۲۳: شبیه‌ساز نهایی (چالشی‌تر)

آزمون ۲۴: نهایی خرداد ۱۴۰۲

ریاضی و آمار (۳)

آزمون ۲۵: شبیه‌ساز نهایی

آزمون ۲۶: شبیه‌ساز نهایی

آزمون ۲۷: شبیه‌ساز نهایی (چالشی‌تر)

آزمون ۲۸: نهایی خرداد ۱۴۰۲

جامعه‌شناسی (۳)

آزمون ۲۹: شبیه‌ساز نهایی

آزمون ۳۰: شبیه‌ساز نهایی

آزمون ۳۱: شبیه‌ساز نهایی (چالشی‌تر)

آزمون ۳۲: نهایی خرداد ۱۴۰۲

فلسفه (۲)

آزمون ۳۳: شبیه‌ساز نهایی

آزمون ۳۴: شبیه‌ساز نهایی

آزمون ۳۵: شبیه‌ساز نهایی (چالشی‌تر)

آزمون ۳۶: نهایی خرداد ۱۴۰۲

تاریخ (۳)

آزمون ۳۷: شبیه‌ساز نهایی

آزمون ۳۸: شبیه‌ساز نهایی

آزمون ۳۹: شبیه‌ساز نهایی (چالشی‌تر)

آزمون ۴۰: نهایی خرداد ۱۴۰۲

جغرافیا (۳)

آزمون ۴۱: شبیه‌ساز نهایی

آزمون ۴۲: شبیه‌ساز نهایی

آزمون ۴۳: شبیه‌ساز نهایی (چالشی‌تر)

آزمون ۴۴: نهایی خرداد ۱۴۰۲

امتحانات نهایی دی ۱۴۰۲

آزمون ۴۵: دین و زندگی (۳)

آزمون ۴۶: فارسی (۳)

آزمون ۴۷: عربی، زبان قرآن (۳)

آزمون ۴۸: زبان انگلیسی (۳)

آزمون ۴۹: علوم و فنون ادبی (۳)

آزمون ۵۰: سلامت و بهداشت

آزمون ۵۱: ریاضی و آمار (۳)

آزمون ۵۲: جامعه‌شناسی (۳)

آزمون ۵۳: فلسفه (۲)

آزمون ۵۴: تاریخ (۳)

آزمون ۵۵: جغرافیا (۳)

مقدمه ناشر

دیگه اهمیت امتحانات نهایی بر کسی پوشیده نیست. اگه کمی شک دارین، کافیه مجموعه «امتحانات را قورت بده» که داخل بسته قرار داره رو مطالعه کنین. همه اطلاعات مورد نیاز رو اون جا براتون آوردم.

فقط لازم می دونستم یه خدا قوت بگم به همه طراحان آزمون و همکارای خوبم در مجموعه خیلی سبز، که اگه همت اون ها نبود، این محصول به این زودی به دست شما نمی رسید. در هر درس ۳ آزمون شبیه ساز به فرمت امتحانات نهایی به همراه ۲ امتحان نهایی داغ داغ (خرداد و دی ۱۴۰۲) آورده شده است. آزمون سوم در هر درس، چالشی تر طراحی گردیده است تا در صورت سخت تر شدن امتحانات نهایی، یه گام از بقیه جلوتر باشید. راستی بعد از پاسخ گویی به هر امتحان، با کمک ریزباربندی داده شده، نمره خودتون رو محاسبه کنید و در فهرست در ستون مربوطه بنویسید. در انتها از دوستان عزیزم آقایان عباس ژاله نادری، سجاد بیگلری و محسن نجاری تشکر می کنم که از مشاوره های اون ها بهره مند شدم.

نام طراحان و ویراستاران آزمون های شبیه ساز رو هم به تفکیک درس در ادامه مشاهده می کنین.

درس	طراح آزمون های شبیه ساز	ویراستاران علمی
دین و زندگی	مرتضی محسنی کبیر	رقیه لطفعلیان - صالح احصایی - سیدمهدی حسینی
فارسی	جلال الدین دهقانی	مژده میرزایی - مائده سهل الدین
عربی، زبان قرآن	حسین منصوری	منیژه خسروی - سمانه ریحانی - زهرا خردمند
انگلیسی	سعید ابراهیمی	یداله حیدری - سامان عزیزی - منیره هاشمی
علوم و فنون ادبی	فرشته صابریان	الهه آرنی - زهرا سیدقاسم
سلامت و بهداشت	کوثر سادات نایب الصدري	لیدا علی اکبری - محبوبه انصاری - علی اکبر ظهري
ریاضی و آمار	امیر زراندوز	مرضیه رضایت - امیر حسین ابومحبوب - مریم بیوک زاده - علیرضا برائی نژاد
جامعه شناسی	محمد ابراهیم مازنی	علی سلوکی - خدیجه جفت علی پور
فلسفه	علی اکبر آخوندی	هستی مهلوجی
تاریخ	بهروز یحیی	نادیا فیلی - زهرا فروغی
جغرافیا	مصطفی رضایی مهر	نادیا فیلی - زهرا فروغی

براتون بهترین ها رو آرزو می کنم.

بزرگ مردم معرفی می‌کرد؛ خود را مالک دیگر جوامع می‌پندارند و برای آن‌ها تصمیم‌گیری می‌کنند. (۵/۵)

۳۸ هر کدام از ما، براساس فطرت خویش، خدا را می‌بایم و حضورش را درک می‌کنیم (۵/۵). به روشنی می‌دانیم در جهانی زندگی می‌کنیم که آفریننده‌ای حکیم آن را هدایت و پشتیبانی می‌کند و به موجودات مدد می‌رساند. (۵/۵)

آزمون ۲ | دین و زندگی ۳ | امتحان ۲

۱ توحید در مالکیت (۵/۵)
۲ گزینه «۳» (۵/۵) دلیل و حکمت نباید قرآنی، «لا تتخذوا» در عبارت «و قد کفروا بما جاءکم من الحق» بیان شده است.
۳ زمین را بندگان شایسته من به ارث می‌برند. (۵/۵)
۴ توحید عملی (۵/۵) (دقت شود واژه «أطیعوا» مؤید اطاعت و پرستش و توحید عملی است).

۵ گزینه «۲» (۵/۵) (وقتی پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله می‌فرماید: نیت مؤمن بهتر از عمل اوست. لذا حسن فاعلی بر حسن فعلی مقدم است و عدلت است، نه نتیجه.)
۶ غلط (۵/۲۵) (مهم‌ترین عامل برای حضور کارآمد در میان افکار عمومی جهان استحکام‌بخشیدن به نظام حکومتی یک کشور است.)

۷ صحیح (۵/۲۵)
۸ غلط (۵/۲۵) (این بیت بیانگر میوه‌های درخت افلاص است، نه راه‌های تقویت افلاص.)

۹ صحیح (۵/۲۵)
۱۰ صغیره (۵/۲۵) - کبیره (۵/۲۵)
۱۱ هدایت (۵/۵)
۱۲ قمار (۵/۲۵) - زبان‌آور (۵/۲۵)
۱۳ علم (۵/۵)

۱۴ (ج) (سنت سبقت رحمت بر غضب)
۱۵ (ه) (سنت املاء و استدراج)
۱۶ (الف) (۵/۲۵) (سنت توفیق الهی (امداد خاص))

۱۷ (ب) (۵/۲۵) (سنت تأثیر اعمال انسان در زندگی او)
۱۸ توحید عملی (۵/۵) (۱۹) قانونمندی جهان (۵/۵)
۲۰ توبه اگر با ایمان و عمل صالح همراه باشد. (۵/۵)

۲۱ آن نوع موسیقی که بی‌بندوباری و شهوت را تقویت و تحریک کند (۵/۲۵) و مناسب مجالس لهو و لعب باشد. (۵/۲۵)
۲۲ جایگاه خانواده و زن (۵/۵)

۲۳ (۱) کلیسا و تعالیم تحریف‌شده (۵/۲۵) (۲) بهره‌گیری از تجربیات سایر تمدن‌ها (۵/۲۵)

۲۴ گاهی تأثیر چند عامل در پیدایش یک پدیده این‌گونه است که یک عامل در عامل دوم اثر می‌گذارد و عامل دوم در عامل سوم تأثیر می‌گذارد تا اثر عامل اول را به معلول منتقل کند. (۱)

۲۵ گناه، آلودگی است و توبه، پاک‌شدن از آلودگی‌هاست (۵/۵). توبه گناهان را از قلب خارج می‌کند و آن را شست‌وشو می‌دهد. به همین دلیل این عمل را «پیرایش» یا «تخلیه» نیز می‌گویند. (۵/۵)

۲۶ گزینه «۱» (۵/۲۵) (غرور یافتن دیوار کج و سست یک فضای الهی است.)
۲۷ گزینه «۲» (۵/۲۵) (این آیه می‌تواند به «مسئولیت‌پذیری» و «تفکر و تصمیم» از شواهد وجود اختیار در آدمی مربوط باشد، ولی مربوط به «اعمال رضایت یا پشیمانی» نیست.)

۲۸ حرام (۵/۲۵)
۲۹ واجب (۵/۲۵)
۳۰ جایز (۵/۲۵)
۳۱ واجب کفایی (۵/۲۵)

۳۲ زیرا لازمه شناخت هر چیزی احاطه و دسترسی به آن است (۵/۲۵) و چون خداوند حقیقتی نامحدود دارد (۵/۲۵)، در نتیجه ذهن ما نمی‌تواند به حقیقت او احاطه پیدا کند (۵/۲۵) و ذاتش را شناسایی نماید. (۵/۲۵)

آزمون ۱ | دین و زندگی ۳ | امتحان ۱

۱ راز و نیاز با خداوند و کمک‌خواستن از او (۵/۵)
۲ از خدا یاری بجوید و صبر کنید (۵/۲۵) و سرانجام از آن تقوای پیشگان است. (۵/۲۵)

۳ سنت توفیق الهی (امداد خاص) (۵/۵)
۴ توحید در ولایت (۵/۵)
۵ برپایی جامعه عدالت‌محور (برابری و مساوات) (۵/۵)

۶ غلط (۵/۲۵) (از آثار مثبت هوزه عدل و قسط است.)
۷ صحیح (۵/۲۵)
۸ غلط (۵/۲۵) (نیازمند برنامه‌ای است که ما را به سطح لازم از توانمندی برساند و قدرت لازم را برای ایفای نقش در جهان کنونی به ما ببشد.)

۹ صحیح (۵/۲۵)
۱۰ وجدانی (۵/۵)
۱۱ نمازگزاران (۵/۵)
۱۲ نفی سبیل (۵/۵)

۱۳ انقلابی عظیم (۵/۵)
۱۴ (ه) (استفاده ابزاری از زبان) (۵/۲۵)
۱۵ (د) (توجه به قانون) (۵/۲۵)
۱۶ (ب) (علم‌زدگی) (۵/۲۵)

۱۷ (الف) (حضور مؤثر و فعال در جامعه جهانی) (۵/۲۵)
۱۸ احاطه و دسترسی به آن (۵/۵)
۱۹ حکمت آن حکم و دستور (۵/۵)
۲۰ دوری از گناهان (۵/۵)
۲۱ تحقق تمدن آرمانی اسلام (۵/۵)

۲۲ زمانی که این توانایی را از خود او و مستقل از خدا بدانیم. (۵/۵)
۲۳ تغییر الگوی زندگی دل‌مشغولی دائمی مردم به کالاهای متنوع و گوناگون (۵/۵)
۲۴ به معنای قراردادن فرد در شرایط و موقعیتی است که صفات درونی خود را بروز دهد (۵/۵) و درستی یا نادرستی آن‌چه را که ادعا کرده، مشخص سازد. (۵/۵)

۲۵ به معنای بازگشت از گناه به سوی خداوند (۵/۵) و قرار گرفتن در دامن عفو و غفران اوست. (۵/۵)
۲۶ گزینه «۳» (۵/۲۵) (تکرار توبه در واژه توبین که اسم میانه است، توبی دارد.)
۲۷ گزینه «۳» (۵/۲۵) (آشنایی با احکام تجارت مربوط به کسانی است که تا هر هستند، چون ابتدای هریت «یا معشر انبیا» آمده است، لذا از وظایف مسئولین نیست.)

۲۸ مستحب (۵/۲۵)
۲۹ حرام (۵/۲۵)
۳۰ واجب کفایی (۵/۲۵)
۳۱ جایز و حلال (۵/۲۵)

۳۲ نفوذناپذیری در برابر وسوسه‌های شیطان (۵/۲۵): اگر انسان در اخلاص پیش رود، به مرحله‌ای می‌رسد که دیگر فریب وسوسه‌های شیطان را نمی‌خورد (۵/۵) چراکه شیطان خود اقرار کرده است که توانایی فریب‌دادن مؤمنان با اخلاص را ندارد. (۵/۲۵)

۳۳ هر چیزی مهندسی و قاعده خاص خود را دارد (۵/۲۵) و تمام جهان براساس قواعدی بنا شده است و این قواعد، توسط انسان قابل یافتن است (۵/۲۵). پس بدون قضا و قدر الهی هیچ نظمی برقرار نمی‌شود (۵/۲۵) و هیچ زمینه‌ای برای کار اختیاری پدید نمی‌آید. (۵/۲۵)

۳۴ (۱) اگر با دروغ، غیبت و تهمت آبروی انسانی ریخته شده، (۲) اگر قلب پدر یا مادری بر اثر بی‌حرمتی فرزندی شکسته شده، (۳) اگر با توزیع کتاب یا راه‌انداختن یک شبکه اجتماعی گمراه‌کننده در فضای مجازی، فساد و تباهی در جامعه گسترش یافته، (۴) اگر رفتار ناپسند برخی افراد سبب بدبینی دیگران به دین شده (ذکر دو مورد کافی است). (هر مورد ۵/۵)

۳۵ نزول تدریجی آیات قرآن کریم و دعوت مکرر این کتاب به خردورزی و دانش (۵/۵) و تشویق‌های دائمی رسول خدا (۵/۵)

۳۶ ایمان (۵/۵) (۱) کوچک‌شمردن گناه (۵/۲۵) (۲) افتخار کردن بر گناه (۵/۲۵) (۳) شادمانی کردن بر گناه (۵/۲۵) (۴) اصرار بر گناه (۵/۲۵)

۳۷ از جمله پیامدهای آن: (۱) تخریب محیط زیست، آلوده‌شدن طبیعت (۵/۵) (۲) پیداشدن جوامع بسیار فقیر در کنار جوامع بسیار ثروتمند و ماندن آن‌هاست (۵/۵). برخی از انسان‌ها، مانند فرعون که «أنا ربکم الاعلی» می‌گفت و خود را پروردگار

قلمرو زبانی

۱ «پ» اعراض (روی گرداندن از کسی یا چیزی، روی گردانی) (۰/۲۵)

معنی واژه‌های مهم در سایر گزینه‌ها:

الف) نفیر، فریاد و زاری به صدای بلند / ب) تپش؛ اضطراب ناشی از گریه و حرارت، گریه و حرارت / ت) تفریح؛ زاری کردن، التماس کردن

۲ الف) غرامت: تاوان، جبران خسارت مالی و غیر آن (۰/۲۵)

ب) استیصال: ناچاری، درماندگی (۰/۲۵)

پ) صحیفه: کتاب (۰/۲۵)

۳ قدر (غلط) ← عَذر (۰/۲۵) (فیانت، هیله و مکر، بی‌وفایی)

با توفه به معنای کتبی سروده توصیف صفت افتاد رستم در درون پاهی تاریک، عمیق و ... که شغاف ناپوئانمرد برای او (رستم) کنده است و نیز همراهِ واژه «ناپوئانمردان»، می‌توان دریافت که عَذر (هیله و فیانت) مناسب و صحیح است نه قدر (ارزش، بجا و منزلت).

۴ ب) ارقند (غلط) ← ارغند (۰/۲۵) (فشمگین و قهرآلود)

۵ الف) محظوظ: بهره‌ور (۰/۲۵)

در عبارت «ب»، «قرض» به معنی «واجب، ضروری» صحیح و مناسب است نه قرض (= پاکب و سریع). «قرض راه آمد»، یعنی ضروری و بایسته راه (سیر و سلوک) است.

۶ «ب» زله (غلط) (۰/۲۵) ← ذله (به ستوه آمدن، خسته شدن) (۰/۲۵)

۷ الف) عمارت (بنا و ساختمان) (۰/۲۵)

امارت به معنای «امیری کردن، حکمرانی و فرمانروایی» است و عمارت به معنای «آباد کردن، آبادانی، بنا و ساختمان». با توفه به معنای عبارت و همراهِ واژه «سرسرا» (موظف‌های سقف‌دار در داخل خانه‌ها که در ورودی ساختمان به آن باز می‌شود)، واژه عمارت انتساب صحیح و مناسبی است.

ب) سور (بزم و شادی، جشن) (۰/۲۵)

سور به معنای «چش و شادی، بزم و ضیافت» است. با توفه به معنای واژه «شیون» و برقراری رابطه معنایی تضاد میان این دو واژه (سور ≠ شیون)، می‌توانیم حدس بزنیم که سور واژه مناسبی برای تکمیل بیت است نه سور (بوق و شیپور).

پ) عَرس (نشاندن و کاشتن درخت و گیاه) (۰/۲۵)

در این عبارت، سخن از کاشتن و نشاندن نهال و درخت است؛ بنابراین واژه مناسب برای تکمیل عبارت، عَرس است (قرض یعنی «هر چیز گرد و مدور، گرده، مگرم و استوار»).

۸ «ب» (۰/۲۵) در این گزینه، ارکان جمله در هر دو مصراع پایه‌ها شده و شیوه بلاغی دیده می‌شود. صورت مرتب شده بیت؛ دگری (نهاد) یکی را (= به یکی، متمم) مرثه‌هی داد (می‌داد) که دادگر (نهاد) بر بی‌گنه بشود.

در بیت (الف)، فقط مصراع اول به شیوه بلاغی سروده شده و در مصراع دوم، ارکان جمله مرتب است و به شیوه عادی سروده شده است.

۹ «ب» (۰/۲۵) در این گزینه، حذف به قرینه لفظی دیده می‌شود؛ سرانجام گفت؛ مرا دل (= دل من)، از هر دوان ایمن نه گردد (نگردد) و روان من [از هر دوان] روشن نه گردد (نگردد).

بررسی سایر گزینه‌ها:

الف) حافظا [بدان، در نظر داشته باش]؛ بعد از منادا فعل به قرینه معنایی حذف می‌شود. / ب) به (= بهتر) [است، باشد] / ت) ماشاء الله [آش باشد، بر او بار] - چشم بد دور [بار، باشد]

نکته

در شبه‌جمله‌ها (هیف، افسوس، سلام، والسلام، شکر، سپاس، درود، دریغ، شگفتا، ای بابا، ماشاء الله، ای دار و ... و برخی هملات بی‌فعل (شبتان فوش، زیارت قبول، چشم بد، دور، عیدتان مبارک و ...)) فعل به «قرینه معنایی» حذف می‌شود.

۱۰ الف) نادرست (۰/۲۵) «پنهان» قید است و «کار» نقش مسند دارد. / ب) درست (۰/۲۵) (مفعول‌ها: ۱) دیناری بده پنهان و خود را وارهان (۲) دینار (۳) خود (۴) کار شرع، کار درهم و دینار نیست

نکته

گاهی «مفعول» به صورت جمله یا عبارت ذکر می‌شود:

گفت: «مسجد فوآبگاه مردم بدکار نیست»

مفعول برای فعل «گفت»

۱۱ الف) چو (۰/۲۵)

ب) در راه ذوالجلال بی پا و سر شوی (۰/۲۵)

■ «تا» (در مصراع اول)، حرف اضافه و «واو» در «بی پا و سر» میان‌وند است.

۱۲ «پ» (۰/۲۵) (این جمله مسند ندارد).

بررسی سایر گزینه‌ها:

الف) او بنده خود را عاشق خود کند (کنند = سازد، گرداند، نماید)
نهاد مفعول مسند فعل

ب) برقی عاشق را دیوانه می‌پندارد (می‌پندارند = می‌دانند، می‌شمارند، می‌یابند و ...)
نهاد مفعول مسند فعل

ت) از آن پس که فوآند مرا شهریار؟ (فوآند = نامد، گوید، داند)
نهاد فعل مفعول مسند

(= پس از آن، چه کسی من را شهریار می‌فواند؟)

۱۳ الف) درست (۰/۲۵) ترکیب‌های وصفی؛ این مرد۳ - مرد۴ - نص۳ - مرد۴ دیومانند / ب) نادرست (۰/۲۵) ترکیب «اقتدر سعد» اضافی است. («سعد» اسم و به معنای اقبال و سعادت است).

۱۴ «پ» (۰/۲۵) در این گزینه، ضمیر پیوسته «م» هوش یافته و جایگاه اصلی آن، بعد از واژه «راه» بوده است؛ بنابراین پس از مرتب کردن مصراع، این ضمیر (م) به عنوان وابسته وابسته از نوع «مضاف‌الیه مضاف‌الیه» به کار می‌رود؛ ای طایر قدس، همت [خودت را] بدرقه راهم (بدرقه راه من) کن.

بررسی سایر گزینه‌ها:

الف) صورت مرتب شده مصراع؛ گفت هفت وادی، در روم است (پس از مرتب کردن اجزا، وابسته وابسته پدید نمی‌آید. «را» در این مصراع از نوع «کَلَف اضافه» است).

ب) صورت مرتب شده سروده: [من] باران فور شد [را] بر دیده‌هایت می‌بارم (ضمیر «ت» در اصل، مضاف‌الیه «دیده‌ها» است، اما پس از جابه‌جایی ضمیر هم وابسته وابسته‌ای پدید نمی‌آید).

ت) صورت مرتب شده مصراع؛ کارت (کار تو) دانم، درد و حسرت آید (آید، معادل فعل اسنادی «می‌شود»). ضمیر «ت» نقش مضاف‌الیه دارد و پس از جابه‌جایی نیز، وابسته وابسته نمی‌سازد.

۱۵ صفت مضاف‌الیه (۰/۲۵) ساخته چند عنصر (۰/۲۵)

۱۶ تضاد (۰/۲۵)

۱۷ الف) آن گرامی مرد، آن هریوه خوب و پاک‌آیین

بدل بدل

(ذکر یک مورد کافی است). (۰/۲۵)

ب) مرد (۰/۲۵) (آن مرد گرامی)

پ) «خوان هشتم»، «مات» (ذکر یک مورد کافی است). (۰/۲۵)

۱۸ توجه اگر اهری مرد (ترکیب وصفی مقلوب) و «هریوه»، به ترتیب نمونه‌هایی از استفاده از ساقطار دستوری زبان کهن و به‌کارگیری واژه‌های کهنه در شعر افغان ثالث هستند.

قلمرو ادبی

۱۸ دست از مس وجود چو مردان ره بشوی / تا کیمیای عشق بیایی و زر شوی (۰/۲۵)

۱۹ «ب» (۰/۲۵)

۳۹ الف خودت به اندازه کافی، پند گرفته‌ای و آگاه شده‌ای. (۵/۵)
 ب) [خداوند] با فرارسیدن (آمدن) فصل بهار، بر سر شاخه‌های کوچک همانند اطفال، شکوفه‌ها را مانند کلاهی قرار داده است. (۵/۵)
 پ) در اواخر عمر با من (بنده)، مأنوس شده بود و با هم صمیمی شده بودیم. (۵/۵)
 ت) ای عشق من (محبوب من)، خنده تو در سخت‌ترین و ناگوارترین لحظه‌ها، خود را نشان می‌دهد؛ [پس] بخند، زیرا خنده تو برای من سلاحی است که از آن برای مبارزه، نیرو می‌گیرم. (۵/۵)
 ث) اگرچه جان، تن را ادراک می‌کند و تن از جان آگاهی دارد و هیچ‌یک از دیگری پوشیده نیست، اما توانایی دیدن جان به هیچ کس داده نشده است (هیچ کس اجازه دیدن روح و جان را ندارد). (۵/۵)
 ج) [در سیر و سلوک عرفانی] هر فردی قدر و مرتبه خود را می‌شناسد و در حقیقت، جایگاه و ارزش و اعتبار حقیقی خود را درمی‌یابد. (۵/۵)
 چ) بنیاد ریاکاری و فریب را از ریشه برکن و این تبار و نژاد و دودمان (خاندان قاجار) را نابود کن. (۵/۵)

ح) در دوره و فضای پیش از انقلاب، من (بخوان: ما) درد و رنج و اندوه بسیاری تحمل می‌کردم (بخوان: می‌کردیم) فقط درد و رنج و اندوه نصیبم (بخوان: نصیبمان) می‌شد؛ اما اکنون و پس از انقلاب، خورشید همچون آینه‌داری چهره ما را به ما نشان داده است (با انقلاب، امید و آگاهی در کشور ایجاد شده است). (۵/۵)

آزمون ۶ فارسی ۳ امتحان ۲

قلمرو زبانی

- ۱ «ب» (۵/۲۵) «دستور» در بیت سؤال و بیت «ب»، به معنای «ایازه و رقصت» است.
- ۲ «دستور» در بیت «الف» به معنی «وزیر و راهنما» است.
- ۳ الف) گزبت: غم، اندوه (۵/۲۵) ب) باسق: بلند، بالیده (۵/۲۵) پ) معطر: سالخورده (۵/۲۵)
- ۴ الف) صوابش (۵/۲۵) (صواب: مصلحت، درست و پسندیده) ثواب به معنای «مزد و پاداش، آمر آفروری» است و صواب به معنای «مصلحت، درست و پسندیده». شاعر می‌گوید: وقتی فسرو در جواب دادن به فرهار، عاجز شد پیش (بیشتر از این) سؤال کردن برایش صواب (مصلح و مصلحت و پسندیده) نیامد (= نبود).
- ب) انضمام (ضمیمه کردن) (۵/۲۵)؛ به انضمام: به همراه
- ۴ «ب» (۵/۲۵) «آسرار» (جمع سبز؛ رازها) هم‌آوا ندارد و «اصرار» (پافشاری) هم‌آوای این کلمه نیست.
- رَسا: بلیغ، شیوا / رثا: مُرده‌ستانی، گریستن بر مُرده - نَغز: نیکو، جذاب، بدیع، فوش / نَقش: شکستن، شکستن عهد و پیمان
- گزاره‌های مربوط به گزینه‌های «ب» و «ت» مطابق واژه‌نامه کتاب درسی و کاملاً درست است.
- نگارش کلمه «فرهیفتگی» به شکل «فرهیفته‌گی» و «کوته‌دیگی» به شکل «کوته‌دیده‌گی» غلط املائی محسوب می‌شود.
- ۵ الف) خار (غلط) ← خوار (سول و ناپیز) (۵/۲۵) (سول و ناپیز) فار به معنای «هر پیز نوک تیز، تیغ درخت و گل»، تناسبی با بیت ندارد و فوار (سول و آسان، ناپیز) باید جایگزین آن شود؛ سیاوش این‌گونه گفت که: ای پادشاه [تتمل آتش] دوزخ برای من از این سفن (توهمت ناروا) فوار و آسان گشت.
- ب) سد (غلط) ← صد (۵/۲۵)
- سد (سد و بند، مانع) تناسب معنایی صمیمی با بیت برقرار نمی‌کند و با توفیه به معنای بیت، واژه صد (عدد ۱۰۰، میاز از کثرت و بسیاری) باید جایگزین آن شود.
- ۶ «ب» بیان‌دازد (غلط رسم‌الخطی) ← بیندازد (۵/۲۵)

- ۲۰ تو بودم کردی از نابودی و با مهر پروردی (۵/۲۵) / فدای نام تو بود و نبودم؛ مبین ای مبین! (۵/۲۵)
- ۲۱ الف) مناظره (۵/۲۵) ب) قصیده (۵/۲۵)
- ۲۲ «کویر»: دکتر علی شریعتی (۵/۲۵) / «ارمیا»: رضا امیرخانی (۵/۲۵)
- ۲۳ «ب» (۵/۲۵)

بررسی سایر گزینه‌ها:

- الف) «فرش زمردین»، استعاره از «سبزه‌ها، چمن‌ها و گیاهان»
 ب) «ابر و باد و مه و خورشید و فلک» ← میاز از همه هستی - «تان» ← میاز از رزق
 «کف» ← میاز از دست
 ت) «نترد»، «نترز» و «اژگان پدیدآورنده سجع اند».
- ۲۴ مشتبه: لبخند (۵/۲۵)
 - ۲۵ الف) تناقض (۵/۲۵) (غرق شدن در آب و تر نشدن)
 - ب) اسلوب معادله (۵/۲۵) دو مصرع، استقلال دستوری دارند و مصرع دوم، مصداقی برای مصرع اول است.
 - پ) حس آمیزی (۵/۲۵) (سفن گفتن نرم - دیدن سفن گفتن)
 - ۲۶ ستم و خفگان (یا جهل و ناآگاهی) (۵/۲۵)
 - ۲۷ الف) ← ایهام (۵/۲۵) / «مردم»: (۱) شراب (۲) دانشی و پیوسته
 ب) ← کنایه (۵/۲۵) «(تا) از قلم افتادن»، کنایه از فراموش شدن، موشن (پ) ← جناس همسان (تام) (۵/۲۵) (پرده؛ نغمه و آهنگ - پرده؛ عیاب؛ میاز آسرار)
 - ۲۸ بقیه را به سکوت واداشته بود (یا سخنگوی واحد شده بود). (۵/۲۵)
 - ۲۹ بیت اشاره دارد به داستان طاووس، که مرغی بهشتی بود؛ اما به سبب آشنایی با مار و کمک به او در فریب دادن آدم، از بهشت رانده شد. (۵/۵)

قلمرو فکری

- ۳۰ «ب» (۵/۲۵)؛ در این بیت به مفهوم اجتماعی «میبون دوستی و جان فشانی در راه وطن» اشاره شده است؛ بنابراین می‌تواند بیتی از یک غزل اجتماعی باشد.
- مفهوم بیت «الف»، «تأثیرپذیری احوال میوان از احوال درونی ما» است و این مفهوم، ارتباطی به مسائل سیاسی و اجتماعی ندارد.
- ۳۱ «الف» (۵/۲۵)
- «کشیدن معجز سپید از سر» (آتش‌فشان کردن و ذوب کردن برف روی دهانه قلعه)، نشانی است از ترک قاموشی و سستی و بی‌فصلی و «بر اورند کبود نشستن» نیز نشان و کنایه‌ای است از به دست گرفتن قدرت و ایفای شکوه و شوکت.
- ۳۲ «ب» (۵/۲۵) اثری از دود و آتش و گرد و خاک بر تن او نبود؛ یعنی از آتش به سلامت و پاکیزگی عبور کرده و بی‌گناه بوده است.
- ۳۳ الف) ← (۲) عاشق به عشق زنده است. (۵/۲۵)
 ب) ← (۳) لب خندان بیاور با دل خون. (۵/۲۵)
 پ) ← (۵) آزادگان را از مرگ هراسی نیست. (۵/۲۵)
 ت) ← (۱) نابرده رنج، گنج میسر نشود. (۵/۲۵)
- ۳۴ هر دو به دشواری و خطرناکی راه عشق اشاره دارند و این که تنها، عاشقان حقیقی می‌توانند در این راه قدم بگذارند. (۵/۲۵)
- ۳۵ الف) توحید (یا وادی پنجم) (۵/۲۵)
 ب) استغنا یا (وادی چهارم) (۵/۲۵)
- ۳۶ شعری که بیانگر درد و رنج مردم است نه شعری صرفاً خیالی و همین‌طور معیاری برای تشخیص دوستی و دشمنی و مردی و نامردی است. (۵/۵)
- ۳۷ عامل و فاعل حقیقی همه کارها اراده و خواست خداوند است و در واقع سررشته همه امور در دست اوست. (یا هر پاسخ مشابه و درست دیگر) (۵/۵)
- ۳۸ یعنی تمام توجه و نگاه من به امور مادی بود و نسبت به امور معنوی و احساسی و روحانی، بی‌اعتنا شده بودم. (۵/۵)

آزمون ۱۷ علوم و فنون ادبی ۳ امتحان ۱

۱ گزینه «الف» (۰/۲۵) (ب) ایرج میرزا)

۲ گزینه «ب» (۰/۲۵) (مجلس) (سر دبیر روزنامه قرن بیستم ← میرزاده عشقی / دانشکده ← ملک الشعراء بهار / بهار ← میرزا یوسف خان اعتصامی آشتیانی

۳ الف) زبانی (۰/۲۵) - ب) عامه مردم (۰/۲۵)

۴ سید محمدعلی جمالزاده (۰/۲۵) / یکی بود یکی نبود (۰/۲۵)

۵ الف) درست (۰/۲۵) / (به سبک فراسانی نزدیک است.)

۶ هندی (۰/۲۵) - بیداری (۰/۲۵)

۷ الف) صادق چوبک (۰/۲۵) / (ب) غلامحسین ساعدی (۰/۲۵)

۸ جریان سیال ذهن (۰/۲۵) / داستانتک نویسی (مینیمال) (۰/۲۵) یا مدرن نویسی

۹ نثر پرشتاب (بریده بریده) (۰/۲۵) / مدیر مدرسه (۰/۲۵)

۱۰ گزینه «ب» (۰/۲۵) (الف) بی نیاز / (پ) نیایش / (ت) نیا

۱۱ مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن (۰/۲۵)

۱۲ گزینه «الف» (۰/۲۵)

(الف)

نَ بَر هَک	مَ شَر عَا	بَ فُر دَن	خَ طَاسَت
فَعولَن	فَعولَن	فَعولَن	فَعول
— — U	— — U	— — U	— U

(ب)

شَ رَا بَز دَس	تَ فُو بَايَا	سَ بِي لَسَت
مَفَاعيلَن	مَفَاعيلَن	فَعولَن
— — — U	— — — U	— — U

۱۳ گزینه «ب» (۰/۲۵) زیرا وزن همسان بر ناهمسان ترجیح دارد. (۰/۲۵)

بَر مَن کَ صَن	بُو هِي زَ دَ	مَ فُر قِي خَ	رَا مَسَت
مَسْتَفْعَل	مَسْتَفْعَل	مَسْتَفْعَل	مَسْتَف
— — — U	— — — U	— — — U	— — U

۱۴ گزینه «الف» (۰/۲۵) / فَعَلَاتُ فَاعِلَاتِن فَعَلَاتُ فَاعِلَاتِن (۰/۲۵)

جُ نَ مِي تَ	وَاللَّ هِي بُو رِي	سَ تَ مَت كَ	شَم قَن رُو رِي
فَعَلَاتُ	فَاعِلَاتِن	فَعَلَاتُ	فَاعِلَاتِن
— — — U	— — — U	— — — U	— — — U

۱۵ الف) ۲ (۰/۲۵) (همسان دولختی) / (ب) ۳ (۰/۲۵) (ناهمسان) / (پ) ۱ (۰/۲۵)

(همسان تکلختی)

(الف)

هَر كَ دِ لَا	رَا مَ دِيد	اَز دِ نَ شَا	رَا مَ رَفَت
مَفْتَعِلَن	فَاعِلَن	مَفْتَعِلَن	فَاعِلَن
— — — U	— — — U	— — — U	— — — U

(ب)

هَر صَبَّ حَ	دَ مَ نَ سِي مَ	گَ لَز بُو سَ	تَا نَ تَسَت
مَفْعُول	فَاعِلَاتُ	مَفَاعيلُ	فَاعِلَن
— — — U	— — — U	— — — U	— — — U

یا «مستفعلن مفاعیل مستفعلن فَعَل»

(پ)

بَا نَا هَ زَا	رَا نَا فَ رِيَا	بَر بَا نَ تَز	سَر تَا قَ دَم
مَسْتَفْعِلَن	مَسْتَفْعِلَن	مَسْتَفْعِلَن	مَسْتَفْعِلَن
— — — U	— — — U	— — — U	— — — U

۱۶ رمل (۰/۲۵) / مسدس (۰/۲۵) / محذوف (۰/۲۵)

آن ی کی آل	لا ه می گف	تی شَن بی
تا کِ شِي رِيَا	مِي شَن دَز دَک	رَشَن لَ بی
فَاعِلَاتِن	فَاعِلَاتِن	فَاعِلَن
— — — U	— — — U	— — — U

۱۷ الف) ۱) مستزاد (۰/۲۵) / ۲) نو (۰/۲۵) / (ب) مفاعیلن (۰/۲۵)

بَ دِي دَا رَم	بَ يَا هَر شَب
مَفَاعيلَن	مَفَاعيلَن
— — — U	— — — U

۱۸ در رکن اول مصراع اول، به جای فَعَلَاتِن، فَاعِلَاتِن (باز گویم ← — — — —) آمده است. (۰/۵)

هجای پایان مصراع اول، تبدیل به بلند شده است. (راست — — — —) (۰/۵)

بَا زَ گُو يَم	نَ کَ اِيْن صَو	رَ تَ مَع نِي	کَ تَ رَاَسَت
فَعَلَاتِن	فَعَلَاتِن	فَعَلَاتِن	فَعِلَن
— — — U	— — — U	— — — U	— — — U

۱۹ حذف همزه (قدم از ← قَ دَ مَز) (۰/۵) / تغییر کمیت مصوت ها، بلند

تلفظ کردن مصوت کوتاه (ب در مصراع اول) (۰/۵)

مَا قَ دَ مَز	سَر کَ نِيْم	دَر طَ لَ بَ	دُو سَ تَايَا
مَفْتَعِلَن	فَاعِلَن	مَفْتَعِلَن	فَاعِلَن
— — — U	— — — U	— — — U	— — — U

۲۰ تلمیح (۰/۲۵)

۲۱ با سردی و بی مهری، دوستان از هم جدا می شوند؛ مثل باد پاییزی که

برگها را از شاخه جدا می کند. (مصراع دوم مصداق و نمونه ای برای مصراع

اول است.) (۰/۵)

۲۲ الف) متناقض نما (۰/۲۵) (پارادوکس، تناقض) / (ب) مراعات نظیر (۰/۲۵) /

(پ) تضمین (۰/۲۵) (مصراع دوم از رودکی است.)

۲۳ الف) تضمین (۰/۲۵) (حافظ، مصراع دوم را از سحری تضمین کرده است.) /

(ب) تضاد (۰/۲۵) (دیر ≠ زود یا بسته ≠ گسسته) / (پ) لَف و نشر (۰/۲۵)

لَف ها	نَشْر ها
۱) مَرَم	۱) مَوْمِن
۲) دِير	۲) تَرَسَا

۲۴ لَف ۲: نالش (۰/۲۵) / نشر ۱: اقبال (۰/۲۵) / لَف و نشر مرتب (۰/۲۵)

لَف ها	نَشْر ها
۱) نَازَش	۱) اَقْبَال
۲) تَالِش	۲) اَدْبَار

۲۵ ابهام ← مهر (۰/۲۵) / ۱) خورشید (۰/۲۵) / ۲) عشق و محبت (۰/۲۵)

۲۶ الف) عود (۰/۲۵) / (ب) معنای پذیرفتنی: نوعی ساز (۰/۲۵) / معنای

ناپذیرفتنی: چوبی خوشبو که سوزانده می شود. (۰/۲۵) / (پ) بسوخت (۰/۲۵)

۲۷ الف) اغراق (۰/۲۵) (بزرگ نمایی در ادعای شاعر مبتنی بر این که شب

و روز کاری به همز فکر کردن به معشوق ندارد.) / (ب) حس آمیزی (۰/۲۵) (شنیدن

بو، درآمیختن حس شنوایی و بویایی) / (پ) متناقض نما (۰/۲۵) (آرامشی طوفانی) /

(ت) اسلوب معادله (۰/۲۵) (به انسان فریض حتی اگر نعمت دو جهان برسد، باز هم

سیر نمی شود؛ همان طور که آتش در سوزاننده ترین حالت خود باز سرکش می کند.) /

آزمون ۲۵

ریاضی و آمار ۳ | امتحان ۱

۱ الف) درست (۰/۲۵)؛ برای یافتن تعداد وترها در یک دایره از فرمول ترکیب استفاده می‌کنیم:

$$\text{تعداد وترها} = \binom{8}{2} = \frac{8!}{(8-2)! \times 2!} = \frac{8!}{6! \times 2!} = \frac{8 \times 7 \times 6!}{6! \times 2} = 28$$

ب) نادرست (۰/۲۵)؛ اگر شرط $A - B = A$ یا $B - A = B$ برقرار باشد، می‌توان گفت A و B ناسازگار فوهند بود.

ج) نادرست (۰/۲۵)؛ جمله عمومی یک دنبالهٔ حسابی باید بر حسب n فطی باشد؛ یعنی به صورت $a_n = An + B$ باشد. $(A$ و B اعداد فقیقی دلفوهند هستند)؛

$$a_n = (n-1)(n+1) = n^2 - 1 \rightarrow \text{فطی نیست (توان } n \text{ برابر } 2 \text{ است)} \rightarrow \text{اتحاد مزدوج}$$

د) درست (۰/۲۵)؛ می‌دانیم پس از گذشت هر نیمه عمر از دارو، مقدارش در بدن نصف می‌شود گفته شده ۱۶ ساعت از فورون دارو گذشته و نیمه عمر دارو هم که ۸ ساعت است؛ پس می‌توان گفت ۲ تا نیمه عمر از فورون دارو گذشته اگر مقدار اولیهٔ دارو را x فرض کنیم داریم:

$$x \xrightarrow{\text{پس از گذشت ۸ ساعت}} \frac{x}{2} \xrightarrow{\text{پس از گذشت ۸ ساعت}} \frac{\frac{x}{2}}{2} = \frac{x}{4}$$

مقدار نهایی

۲ الف) غیرممکن (۰/۲۵)؛ پیشامدی که هیچ عضوی ندارد مهال است که رخ دهد.

ب) کاهش (نزولی) (۰/۲۵)؛ ضمناً دقت کنید اگر جملهٔ اول مثبت باشد و $r > 1$ باشد دنباله افزایشی (صعودی) فوهند بود. اگر جملهٔ اول، منفی باشد با فرض $r > 1$ دنباله نزولی و با فرض $0 < r < 1$ دنباله صعودی می‌شود. اگر هم $r < 0$ باشد دنباله نه صعودی است و نه نزولی.

ج) مثبت - یک (۰/۵)؛ مثلاً عباراتی مثل $y = (-2)^x$ یا $y = 1^x$ یا $y = 0^x$ تابع نمایی مسوب نمی‌شوند.

۳ الف) گزینهٔ «۳» (۰/۲۵)؛ این سوال، از متن کتاب درسی طرح شده است.

ب) گزینهٔ «۲» (۰/۲۵)؛ از نمودار داده شده، می‌توانیم مقادیر \bar{x} و S را به دست آوریم (S همان انحراف معیار است) ارتفاع مستطیل که میانگین است، اندازهٔ میلهٔ فطها هم انحراف معیار می‌باشد لذا؛

$$\bar{x} = 10, S = 12 - 10 = 2 \Rightarrow S^2 = 2^2 = 4 \text{ واریانس}$$

$$\text{فواستهٔ سوال} = \frac{\bar{x}}{S^2} = \frac{10}{4} = \frac{5}{2} = 2.5$$

ج) گزینهٔ «۴» (۰/۲۵)؛ برای یافتن تعداد جملات دنبالهٔ هندسی، بهتر است از فرمول

$$r^{n-1} = \frac{\text{جملهٔ آخر}}{\text{جملهٔ اول}} \text{ استفاده کنیم؛}$$

$$\frac{1}{33} = \frac{1}{16} \cdot r^{12} \Rightarrow r = \frac{16}{33} = \frac{2^4}{3 \cdot 11} = 2$$

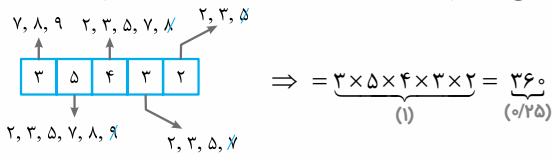
$$r^{n-1} = \frac{\text{جملهٔ آخر}}{\text{جملهٔ اول}} \Rightarrow 2^{n-1} = \frac{512}{1} \Rightarrow 2^{n-1} = 512 = 2^9 \Rightarrow n-1 = 9 \Rightarrow n = 10$$

$$\frac{\text{اعداد را تجزیه می‌کنیم}}{\text{پایه‌ها مساوی‌اند}} \rightarrow 2^{n-1} = 2^9 \times 2^5 \Rightarrow 2^{n-1} = 2^{14} \Rightarrow n-1 = 14 \Rightarrow n = 15$$

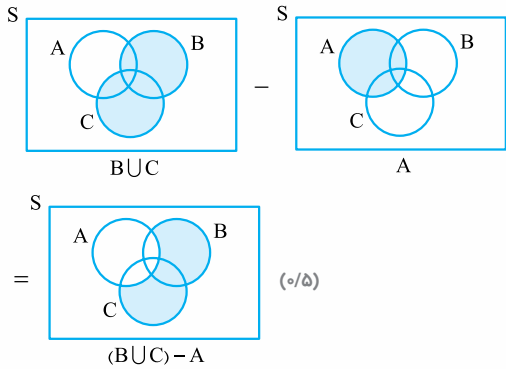
د) گزینهٔ «۱» (۰/۲۵)؛ توان بیرون پرائتز، هم برای صورت کسر است و هم برای مخرج آن، پس به شکل زیر عمل می‌کنیم؛

$$\left(\frac{1}{a}\right)^{-16} = \frac{(-1)^{-16}}{a^{-16}} = \frac{1}{a^{-16}} = a^{16} = a^{4-2} = a^2$$

۴ اولین خانهٔ سمت چپ، باید ۷ یا ۸ یا ۹ باشد، دقت کنید پس از پرکردن هر خانه، یکی از ارقام استفاده شده در آن خانه را باید حذف کنیم:

۵ الف) ابتدا (BUC) را هاشور می‌زنیم یعنی B و C را با هم ادغام می‌کنیم، سپس پیشامد A را از آن کنار می‌گذاریم:

ب) با کمی دقت، متوجه می‌شویم که همهٔ مجموعهٔ S به جز اجتماع A و B و C هاشور خورده است؛ پس می‌توان گفت پیشامد مربوط به قسمت هاشورخورده، متمم $(A \cup B \cup C)$ است که آن را به شکل $(A \cup B \cup C)'$ می‌نویسیم. البته یواب $S - (A \cup B \cup C)$ هم درست است.

۶ ابتدا $n(S)$ را به دست می‌آوریم:

$$n(S) = 2^3 = 8 \quad A = \{(d, d, d), (p, p, p)\} \Rightarrow \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{2}{8} = \frac{1}{4}$$

$$\Rightarrow P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{2}{8} = \frac{1}{4}$$

ب) تعداد دختران باید از تعداد پسران بیشتر باشد؛ یعنی یا ۲ دختر و ۱ پسر داریم یا این‌که هر ۳ فرزند، دختر هستند:

$$B = \{(d, d, d), (d, p, d), (p, d, d), (d, d, p), (p, p, p)\} \Rightarrow \frac{n(B)}{n(S)} = \frac{4}{8} = \frac{1}{2}$$

$$\Rightarrow P(B) = \frac{n(B)}{n(S)} = \frac{4}{8} = \frac{1}{2}$$

۷ برای محاسبهٔ $n(S)$ کاری به نشاندار بودن یا نبودن قوچ‌ها نداریم و فقط باید ۳ قوچ را از بین ۷ قوچ انتخاب کنیم:

$$n(S) = \binom{7}{3} = \frac{7!}{4! \times 3!} = \frac{7 \times 6 \times 5 \times 4!}{4! \times 6} = 35 \text{ (0/5)}$$

می‌خواهیم از ۳ قوچی که به طور تصادفی گرفته‌ایم حداکثر ۲ تا آن‌ها نشاندار باشند؛ یعنی ۲ تا یا یکی و یا هیچ کدام از آن‌ها نشاندار هستند:

بی‌نشان نشاندار بی‌نشان نشاندار بی‌نشان نشاندار

$$n(A) = \binom{4}{2} \times \binom{3}{1} + \binom{4}{1} \times \binom{3}{2} + \binom{4}{0} \times \binom{3}{3}$$

$$= 6 \times 3 + 4 \times 3 + 1 \times 1 = 31 \text{ (0/5)}$$

$$\Rightarrow P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{31}{35}$$

$$r = \frac{a_2}{a_1} = \frac{375}{15} = 25 \quad (o/25)$$

رابطه بازگشتی این دنباله به شکل زیر است:

$$a_{n+1} = ra_n \Rightarrow a_{n+1} = 25a_n, a_1 = 15 \quad (o/25) \quad (ج)$$

$$S_n = \frac{a_1(1-r^n)}{1-r} \xrightarrow[r=25, n=4]{a_1=15} S_4 = \frac{15(1-25^4)}{1-25} =$$

$$\frac{15(1-390625)}{-24} = \frac{-390610}{-24} = 24414 \cdot 5 \quad (o/25)$$

توجه کنید که در امتحان نهایی، مجاز به استفاده از ماشین حساب هستید، پس نگران اعداد بزرگی مثل اعداد مطرح شده در این سؤال نباشید.

۱۲ جملات پنجم و سوم را باز کرده و آن‌ها را بر هم تقسیم می‌کنیم:

$$\begin{cases} a_5 = 243 \\ a_3 = 27 \end{cases} \xrightarrow{\text{باز می‌کنیم}} \begin{cases} ar^4 = 243 \\ ar^2 = 27 \end{cases} \quad (o/5)$$

$$\xrightarrow{\text{بر هم تقسیم می‌کنیم}} \frac{ar^4}{ar^2} = \frac{243}{27} \quad (o/25)$$

$$\Rightarrow r^2 = 9 \xrightarrow{\text{جذر}} r = \pm 3 \xrightarrow{r>0} r = 3 \quad (o/25)$$

$$ar^2 = 27 \xrightarrow{r=3} a \times 3^2 = 27 \Rightarrow 9a = 27 \Rightarrow a = \frac{27}{9} = 3 \quad (o/25)$$

۱۳ خیر چون $\sqrt[3]{(-7)^3}$ تعریف شده است $(o/25)$ ولی $(-7)^{\frac{3}{5}}$ در ریاضی، قابل تعریف و محاسبه نیست. در حالت کلی یک عدد منفی نمی‌تواند به توان عددی گویا مثل $\frac{3}{5}$ برسد.

۱۴ ابتدا عدد ۳ را معکوس می‌کنیم تا توانش مثبت شود سپس به کمک

$$\text{رابطه } x^n = \sqrt[n]{x^m} \text{ آن را به شکل رادیکالی تبدیل می‌کنیم:}$$

$$3^{-\frac{1}{8}} = \frac{1}{3^{\frac{1}{8}}} = \frac{1}{\sqrt[8]{3}}$$

$$11^x \times 11^0 = 111^0 \Rightarrow 11^x = \frac{111^0}{11^0} \Rightarrow 11^x = \left(\frac{111}{11}\right)^0 \quad (o/25) \quad (15)$$

$$\Rightarrow 11^x = 11^1 \Rightarrow x = 1 \quad (o/25)$$

$$-8(10000)^{\frac{1}{4}} = -8(10^4)^{\frac{1}{4}} = \frac{-8 \times 10^1}{4} = -8 \times 10 = -80 \quad (o/25) \quad (16)$$

۱۷ با مسئله رشد مواجه هستیم؛ پس از فرمول $f(t) = c(1+r)^t$ استفاده

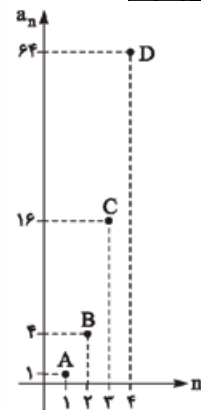
$$c = 3, r = \frac{6}{100} = 0.06, t = 2, f(2) = ? \quad \text{می‌کنیم:}$$

$$f(t) = c(1+r)^t \xrightarrow[t=2]{c=3, r=0.06} f(2) = 3(1+0.06)^2 \quad (o/25)$$

$$= 3(1.06)^2 = 3 \times 1.1236 = 3.3708 \quad (\text{میلیون نفر}) \quad (o/25)$$

۸ گفته شده $n \leq 4$ است. از طرفی می‌دانیم در مبحث دنباله‌ها n همیشه عددی طبیعی است؛ پس الان n می‌تواند ۱، ۲، ۳ و ۴ باشد لذا داریم:

$$a_n = 2^{2n-2} \begin{cases} n=1 \rightarrow a_1 = 2^{2(1)-2} = 2^0 = 1 \Rightarrow A(1, 1) \quad (o/25) \\ n=2 \rightarrow a_2 = 2^{2(2)-2} = 2^2 = 4 \Rightarrow B(2, 4) \quad (o/25) \\ n=3 \rightarrow a_3 = 2^{2(3)-2} = 2^4 = 16 \Rightarrow C(3, 16) \quad (o/25) \\ n=4 \rightarrow a_4 = 2^{2(4)-2} = 2^6 = 64 \Rightarrow D(4, 64) \quad (o/25) \end{cases}$$

هر نقطه در شکل $(o/25)$ نمره دارد.

۹ الف) رابطه داده شده به فرم $a_{n+1} = a_n + d$ است؛ پس متوجه می‌شویم که دنباله، حسابی $(o/5)$ است.

ب) از رابطه بازگشتی داده شده نتیجه می‌گیریم که $d = -10$ است ضمناً $a_1 = 20$ می‌باشد:

$$a_n = a_1 + (n-1)d \Rightarrow a_n = 20 + (n-1)(-10) = 20 - 10n + 10 \quad (o/25)$$

$$\Rightarrow a_n = -10n + 30 \quad (o/5)$$

$$S_n = \frac{n}{2}(2a_1 + (n-1)d) \xrightarrow[n=20, a_1=20]{d=-10} \quad (ج)$$

$$S_{20} = \frac{20}{2}(2(20) + 19(-10)) = 10(40 - 190) = \frac{-1500}{1} = -1500 \quad (o/5)$$

۱۰ می‌دانیم بین هر سه جمله مثل (a, b, c) که تشکیل دنباله حسابی دهند رابطه $2b = a + c$ برقرار است، پس خواهیم نوشت:

$$\frac{x-2}{a} = \frac{4x+7}{b} = \frac{8x-1}{c} \Rightarrow \frac{2(4x+7)}{2} = \frac{x-2+8x-1}{2} \quad (o/25)$$

$$\Rightarrow 8x+14 = 9x-3 \Rightarrow 8x-9x = -3-14 \Rightarrow -x = -17 \Rightarrow x = 17 \quad (o/25)$$

حالا $x = 17$ را در جملات دنباله قرار می‌دهیم تا d را هم پیدا کنیم:

$$\begin{cases} x-2 = 17-2 = 15 \\ 4x+7 = 4(17)+7 = 75 \Rightarrow d = 75-15 = 60 \quad (o/5) \\ 8x-1 = 8(17)-1 = 135 \end{cases}$$

۱۱ الف) بین ۳ و ۵ جمع یا تفریق وجود ندارد و ضمناً در توان Δ متغیر n^1 را مشاهده می‌کنیم پس دنباله ما هندسی $(o/25)$ است.

ب) باید a_1 و r را پیدا کنیم وگرنه قادر به نوشتن رابطه بازگشتی نیستیم، به n مقادیر ۱ و ۲ را می‌دهیم تا a_1 و a_2 پیدا شوند:

$$a_n = 3 \times 5^{2n-1} \begin{cases} n=1 \rightarrow a_1 = 3 \times 5^{2(1)-1} = 3 \times 5^1 = 15 \quad (o/25) \\ n=2 \rightarrow a_2 = 3 \times 5^{2(2)-1} = 3 \times 5^3 = 3 \times 125 \end{cases}$$

$$= 375 \quad (o/25)$$